З А Т В Е Р Д Ж Е Н О
Директор
Державного науково-методичного центру
змісту культурно-мистецької освіти

_____ М.М. Бриль
« 04 » _____ 2019 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Задачі по гармонії.
150 мелодій для гармонізації

Навчальний посібник
для початкової мистецької освіти

Київ – 2019

Укладач:

В.М. Завісько — викладачка-методистка вищої категорії Львівської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату імені Соломії Крушельницької

Рецензенти:

М.Ю. Борисенко — кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри теорія музики Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського

Г.Г. Газдюк — кандидатка мистецтвознавства, викладачка-методистка, голова предметно-циклової комісії теорії музики Харківського музичного училища ім. Б.М. Лятошинського

Т.О. Леуш — викладачка-методистка предметно-циклової комісії теорії музики Волинського коледжу культури і мистецтв імені І.Ф. Стравінського

І.Д. Міщук — викладач-методист, завідувач музично-теоретичного відділу Львівської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату імені Соломії Крушельницької

О.Б. Письменна — кандидатка мистецтвознавства, завідувачка кафедри теорії музики Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка

Відповідальна за випуск: В.М. Зінченко

Рекомендовано
на засіданні музично-теоретичного відділу Львівської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату імені Соломії Крушельницької (протокол № 05 від 13 травня 2019 р.)

© Завісько В.М., 2019 р.

© Державний науково-методичний центр змісту культурно-мистецької освіти, 2019 р.

ВСТУП

Письмові роботи з гармонії, зокрема, гармонізації мелодій – займають чільне місце в процесі вивчення предмета. Вони активізують музичне мислення, логіку голосоведіння, добре розвивають внутрішній слух та відчуття форми.

Систематична робота над письмовими завданнями породжує одну і ту ж проблему – вибір мелодій для письмових гармонізацій, які б відповідали вимогам курсу, рівню знань учнів і не співпадали б зі зразками існуючих підручників. Зазначена проблема особливо гостро відчутна під час проведення підсумкових контрольних робіт чи письмових іспитів.

Пропонована збірка задач має за мету вирішити проблему певного «дефіциту» мелодій для гармонізації саме на письмових підсумкових роботах трирічного курсу вивчення гармонії в спеціалізованих музичних школах, а також в аналогічній програмі з гармонії для музичних училищ (коледжів). У неї входять письмові завдання для учнів виконавських відділів (фортепіанний, струнний, духовий та народний відділи).

Мелодії для гармонізації даного збірника є авторськими (автор – Завісько В.) і не дублюють жодні інші аналогічні авторські мелодії. Вони вирізняються інтонаційним розмаїттям, наспівністю, ясністю і чіткістю форми, охоплюють всі теми курсу гармонії згідно програми відділу.

Умовно їх можна поділити на такі розділи:

- Діатоніка. Тризвук VI ступеня. Перервана каденція (9 клас у спеціалізованих музичних школах).
- Хроматика. Акорди DD. Альтерація DD (10 клас у спеціалізованих музичних школах).
- Відхилення у тональності I ступеня споріднення. Хроматичні секвенції (11 клас у спеціалізованих музичних школах – духовий та народний відділи).
- Хроматичні секвенції. Відхилення та модуляції у тональності I ступеня споріднення (11 клас у спеціалізованих музичних школах – фортепіанний та струнний відділи)

Задачі №№ 1- 30 передбачають попереднє вивчення тем:

- Головні тризвуки та їх обернення;
- Каденції, $К^{6}_{4}$;
- D_{7} з оберненнями;
- SII^{5}_{3}, SII_{6} ;
- Гармонічний мажор
- TSVI. Перервана каденція.

Задачі №№ 31-70 передбачають попереднє вивчення тем:

- SII_7 з оберненнями;
- $DVII_7$ з оберненнями;
- D_9 ;
- Менш уживані акорди домінантової групи;
- Натуральний мінор у фрігійських зворотах;
- Діатонічні (тональні) секвенції;
- Акорди DD в каденції;
- Акорди DD в середині побудови;
- Альтерація акордів DD;

Задачі №№ 71-110 передбачають попереднє вивчення тем:

- Відхилення у тональності першого ступеня споріднення;
- Хроматичні секвенції;

Задачі №№ 111-150 передбачають попереднє вивчення тем:

- Відхилення у тональності першого ступеня споріднення;
- Хроматичні секвенції;
- Модуляція у тональності першого ступеня споріднення;

Основною формою письмових робіт з гармонії є гармонізація сопрано. Тому автор збірника зосередила увагу саме на гармонізації верхнього голосу.

У межах кожного розділу (класу) вміщено мелодії різного ступеня трудності, що дозволяє застосовувати їх у роботі з учнями різних спеціальностей та різного рівня підготовки.

Неакордові звуки на виконавських відділах вивчаються теоретично та в межах гармонічного аналізу, а тому у запропонованих мелодіях позначаються зірочкою (*).

На думку автора запропоновані мелодії для гармонізації можуть використовуватися у курсі вивчення гармонії не тільки в середній ланці музичної освіти, але і на деяких факультетах вищих музичних закладів.

Завісько В.

Діатоніка. Тризвук VI ступеня. Перервана каденція (9 клас)

1.

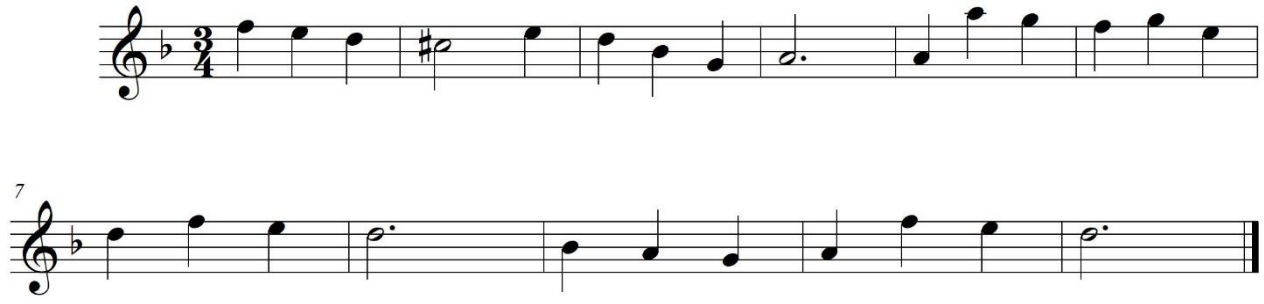

2.

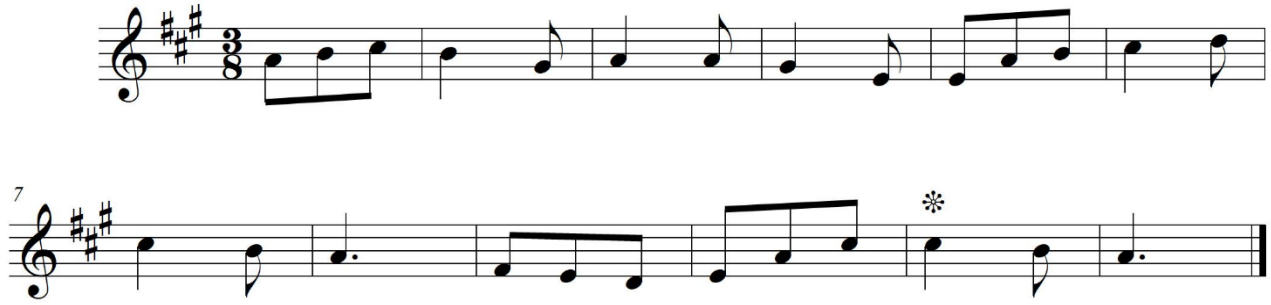

3.

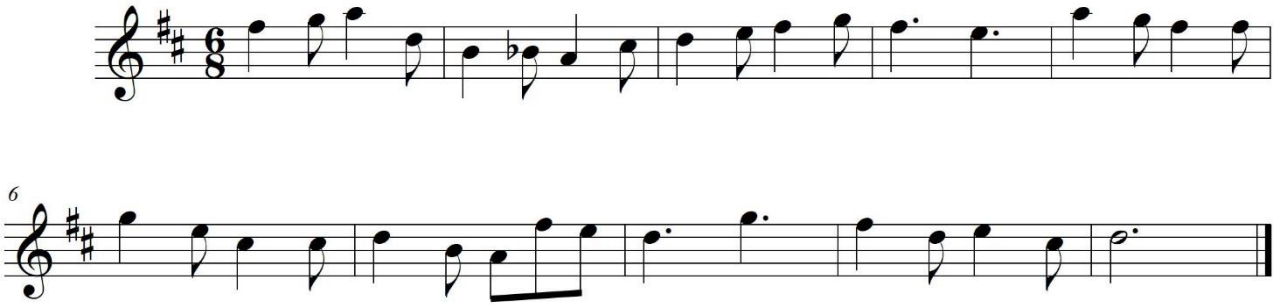

4.

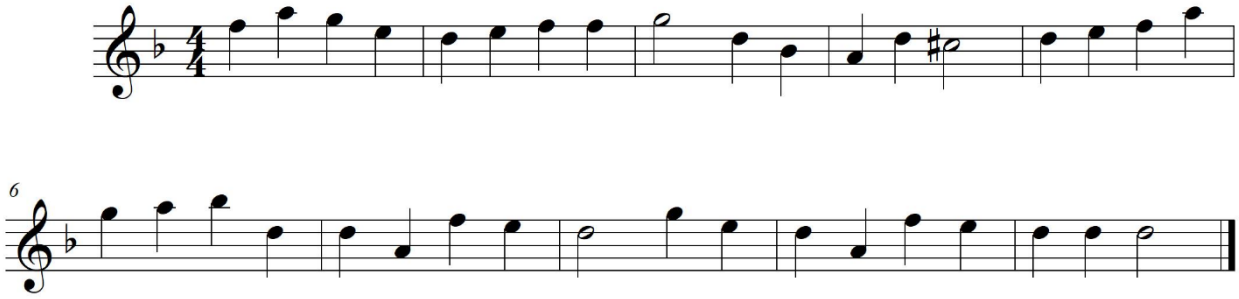

5.

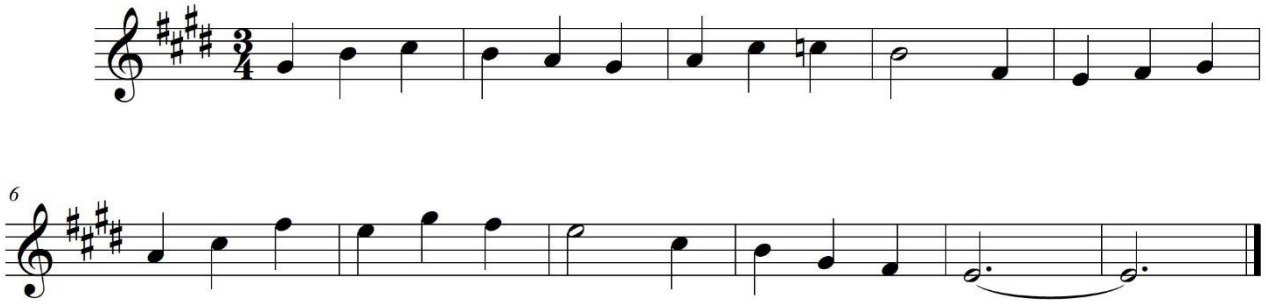

6.

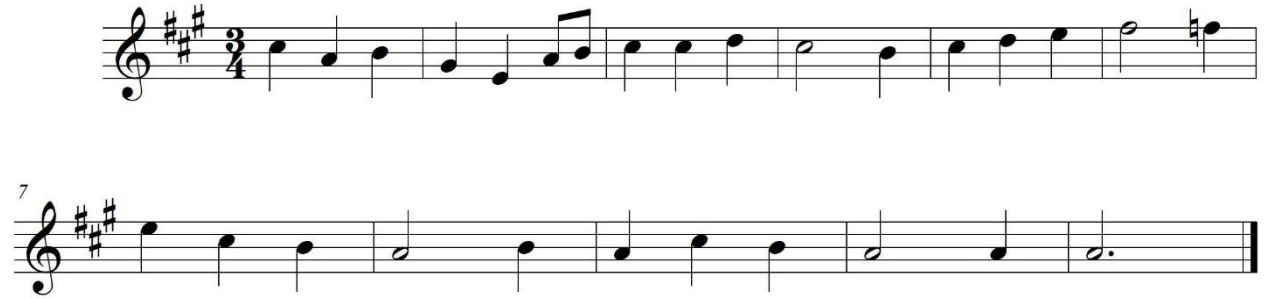

7.

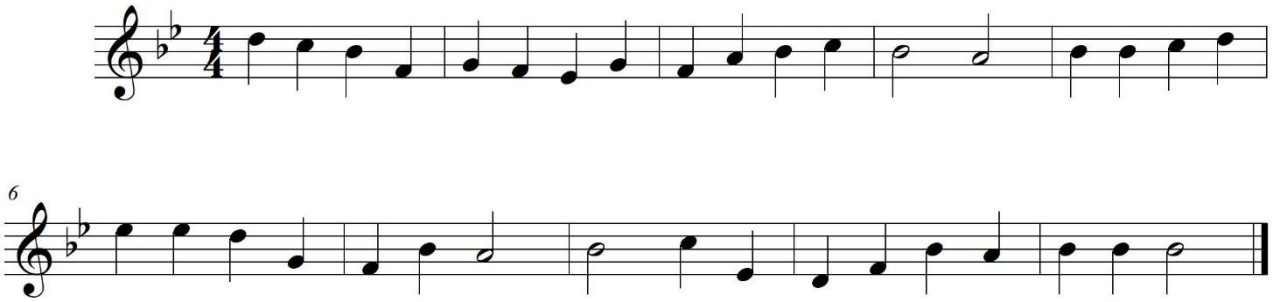

8.

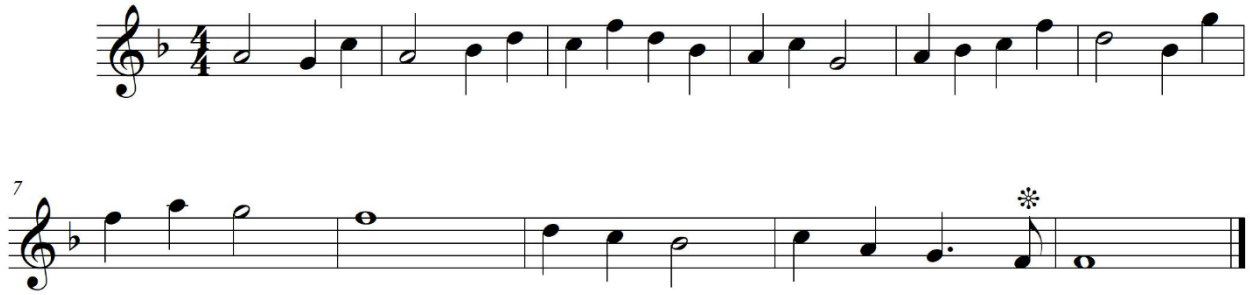

9.

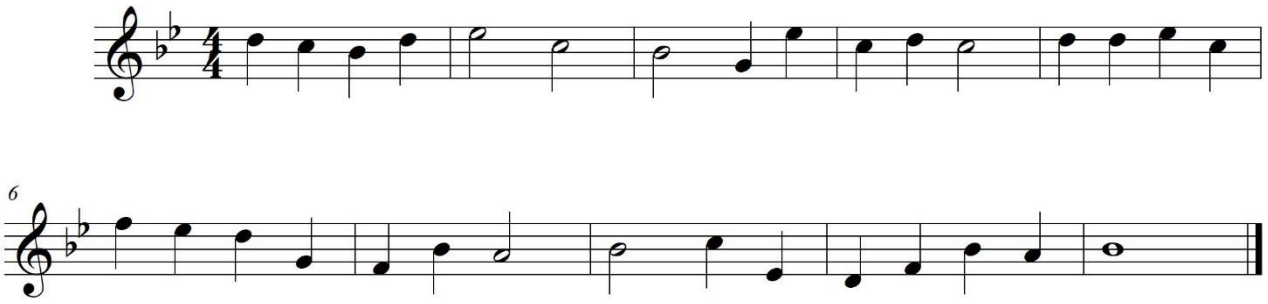

10.

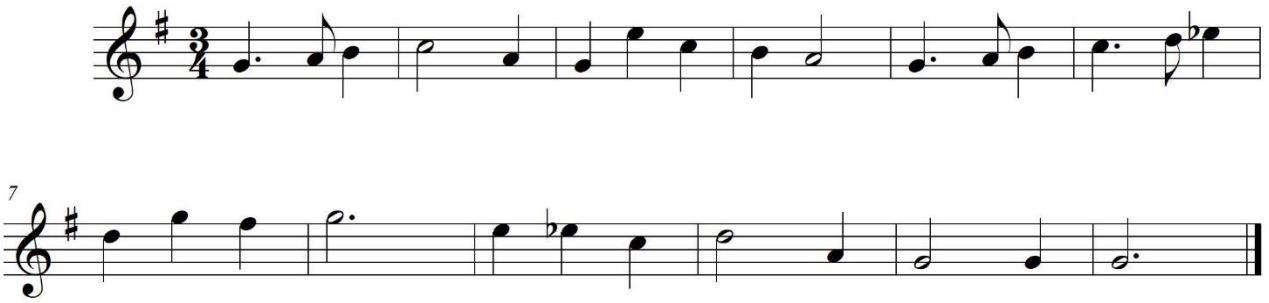

11.

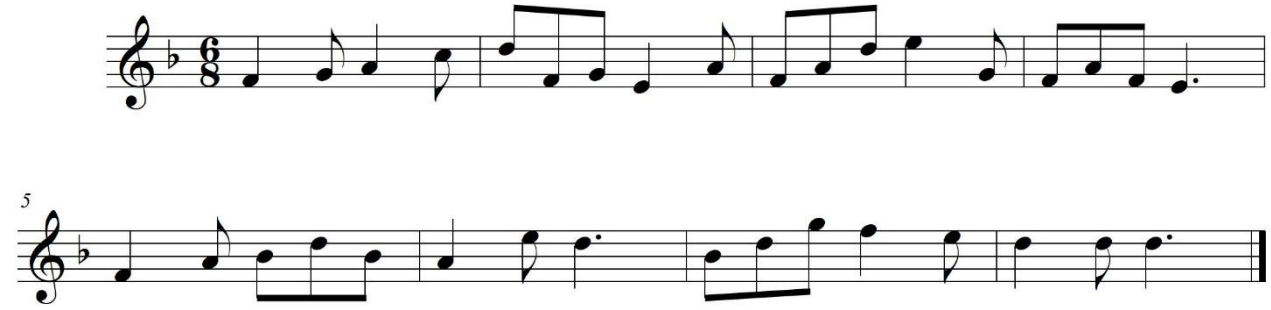

12.

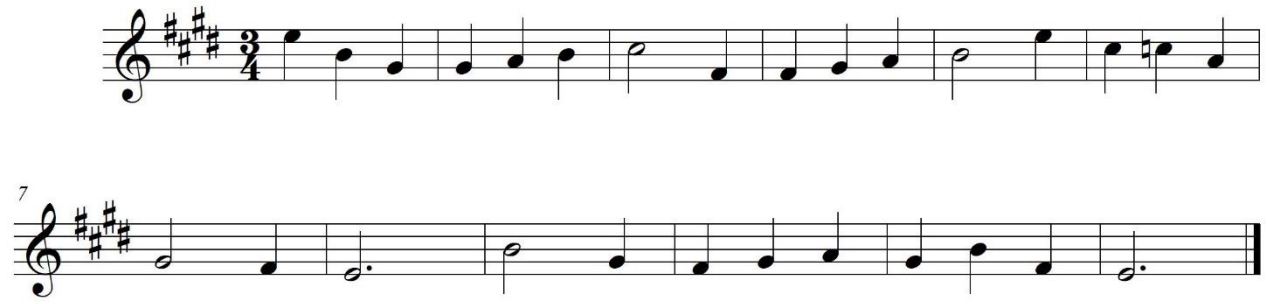

13.

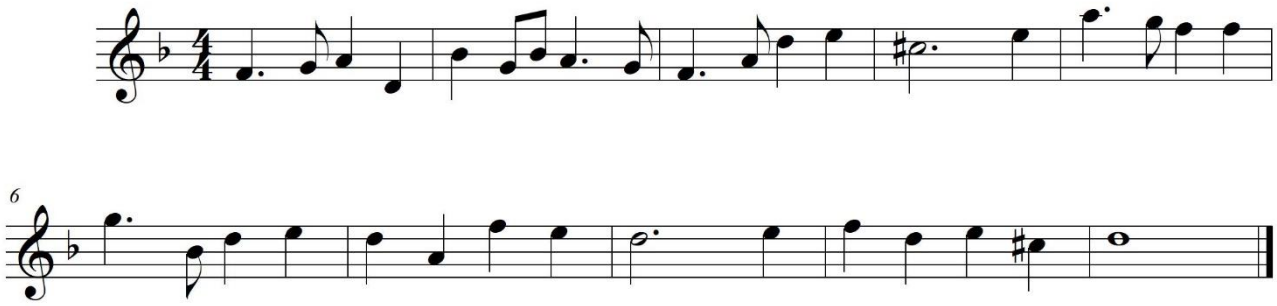

14.

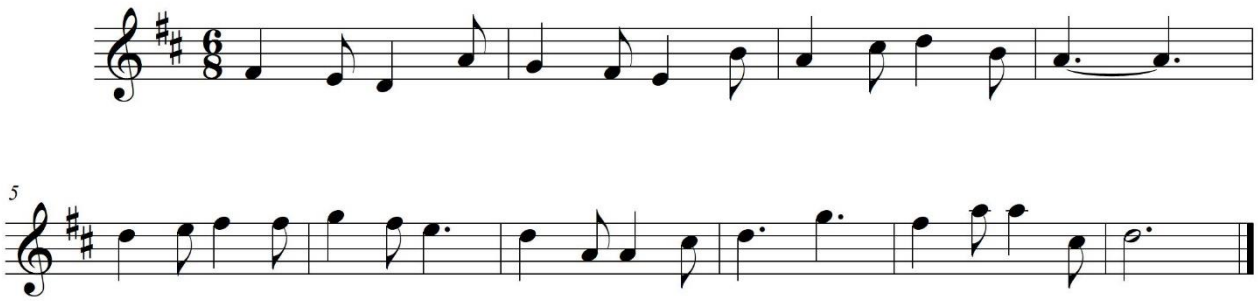

15.

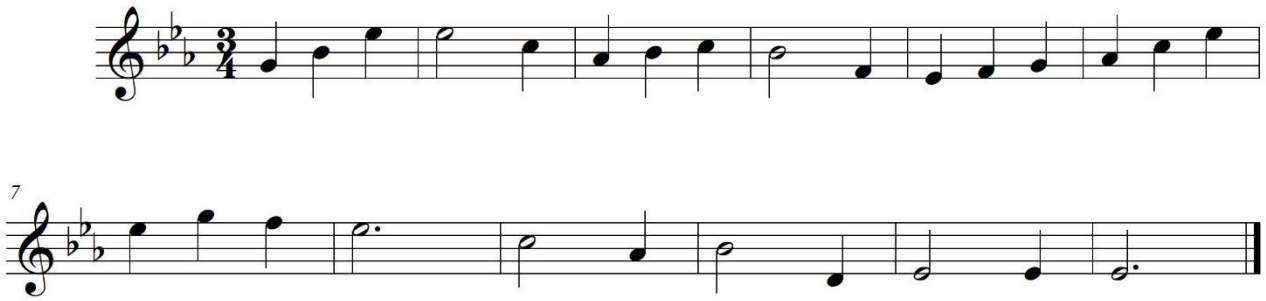

16.

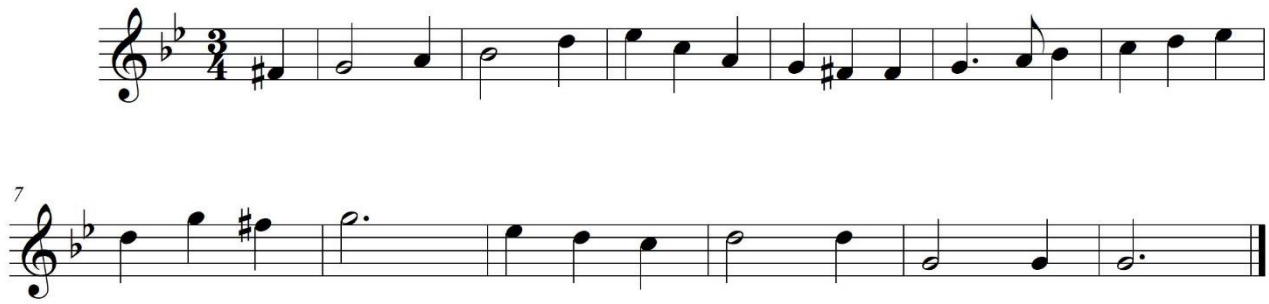

17.

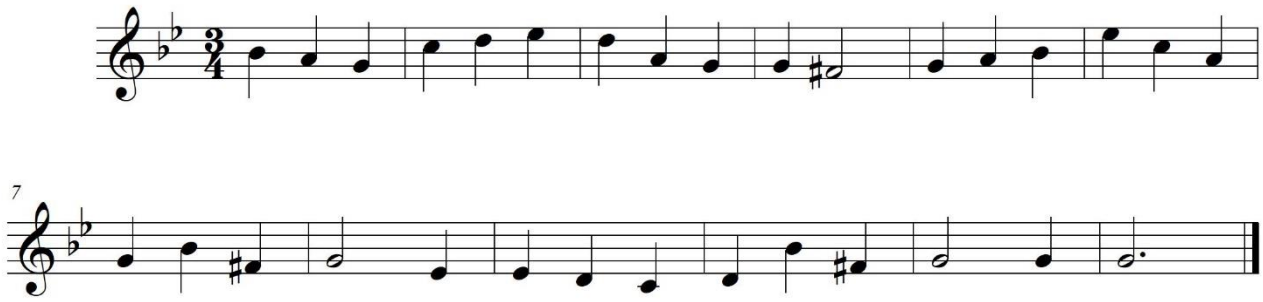

18.

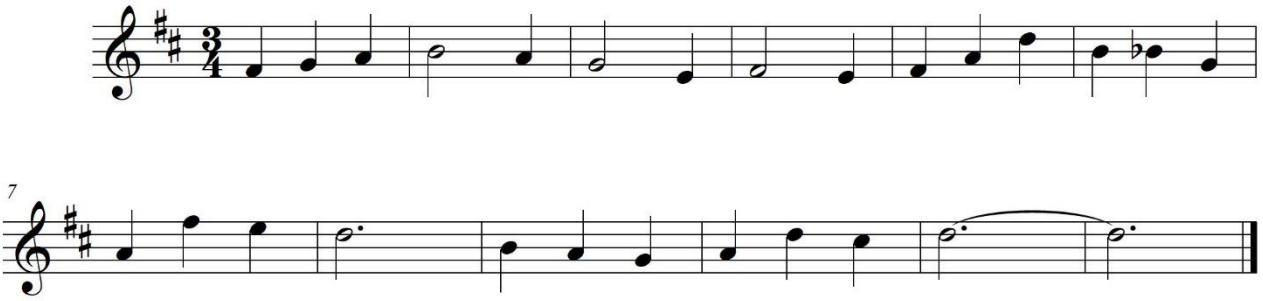

19.

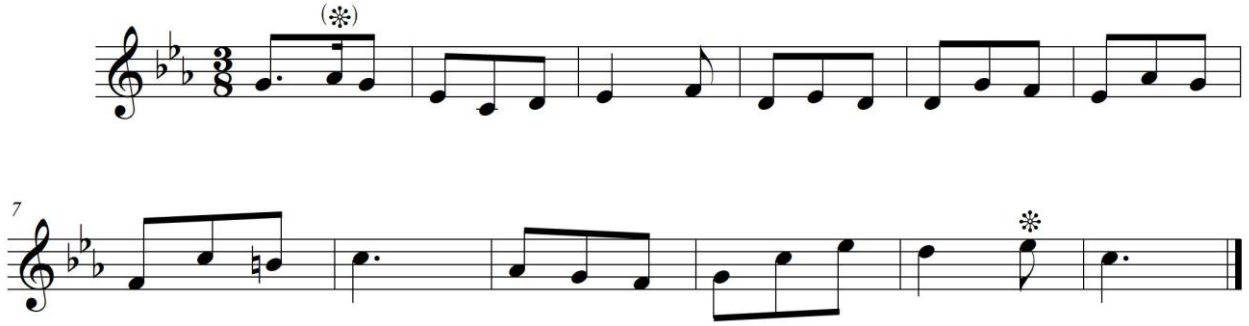

20.

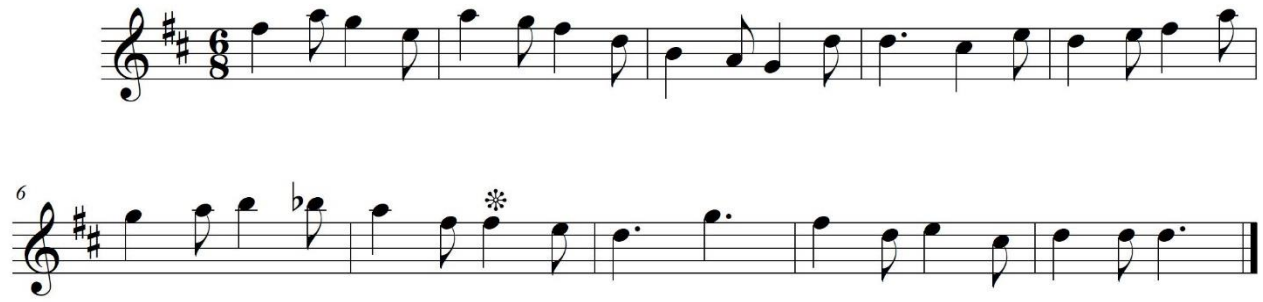

21.

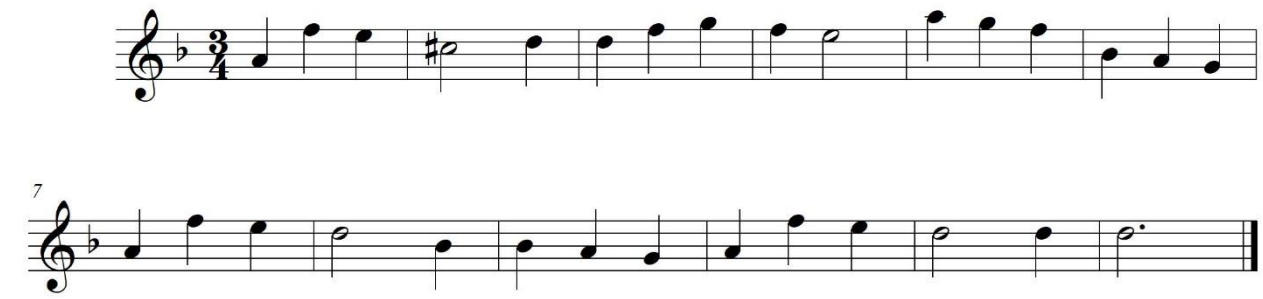

22.

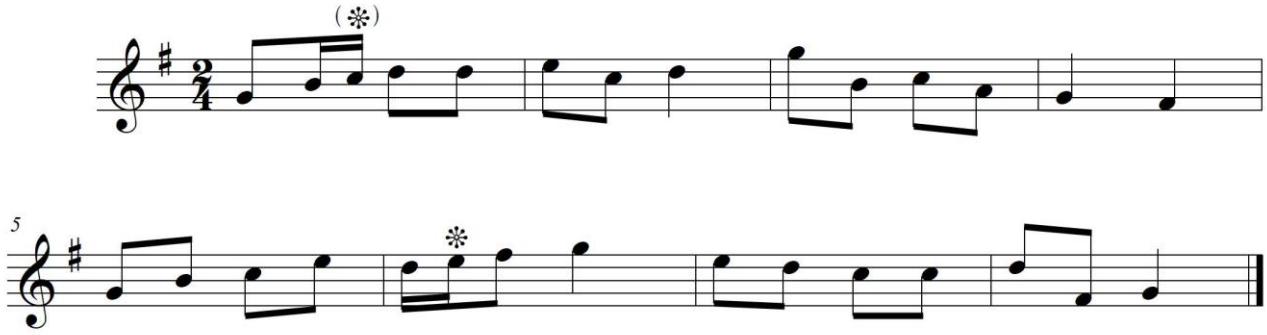

23.

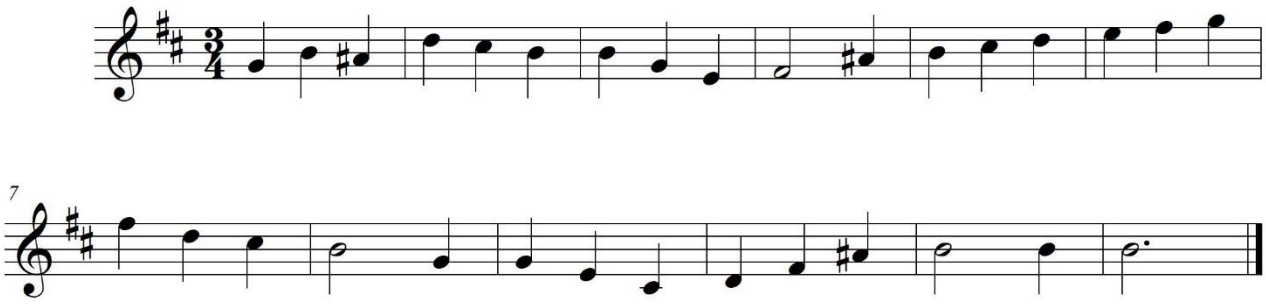

24.

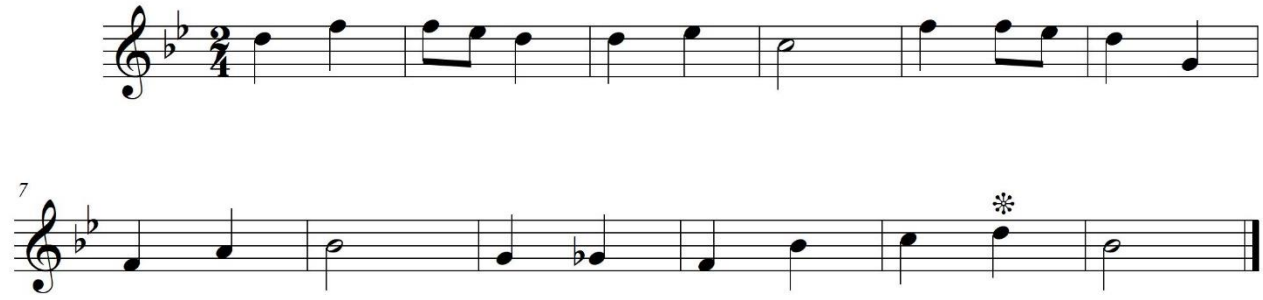

25.

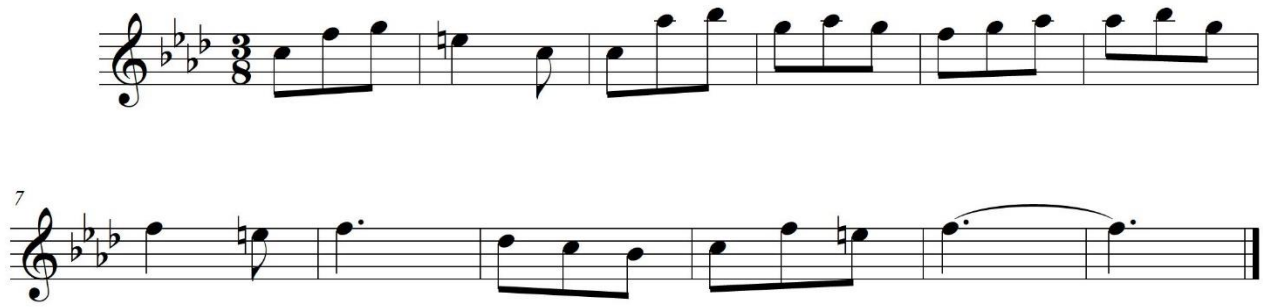

26.

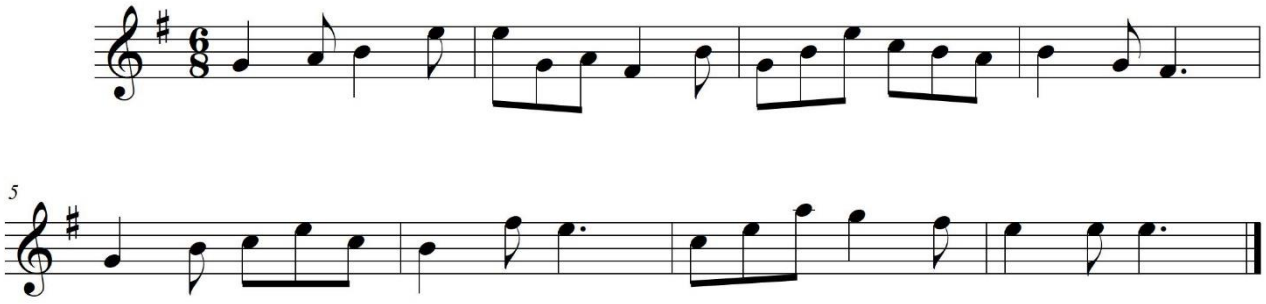

27.

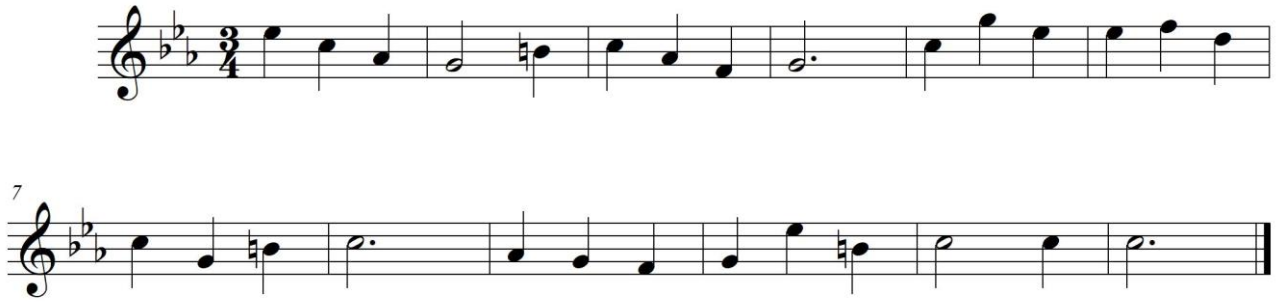

28.

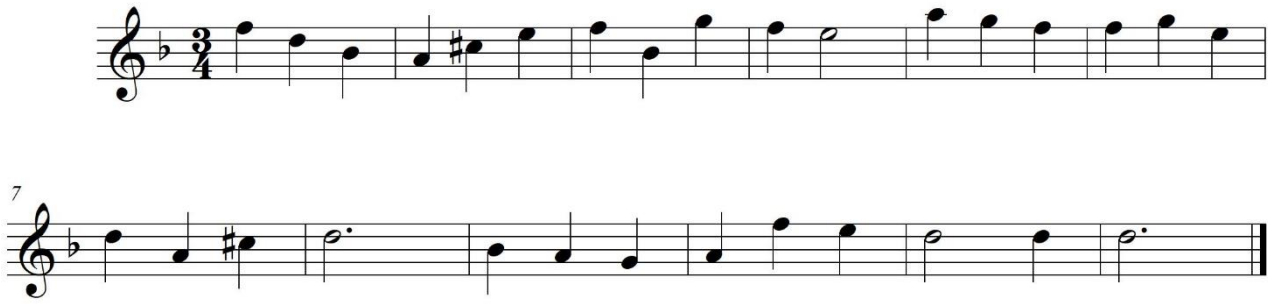

29.

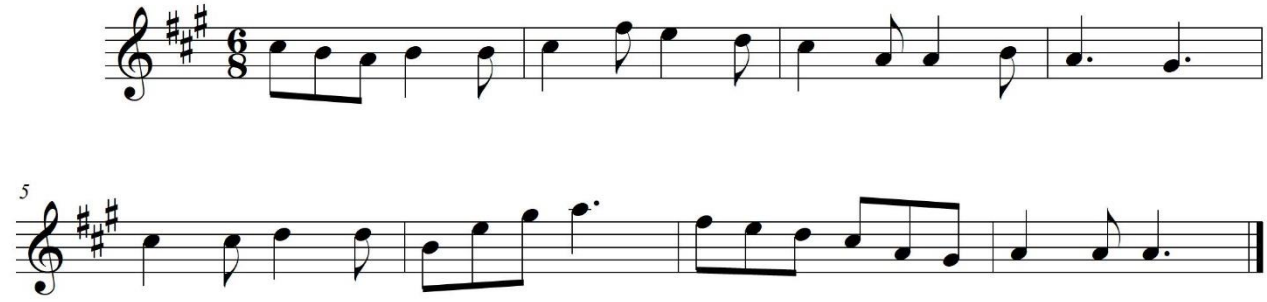

30.

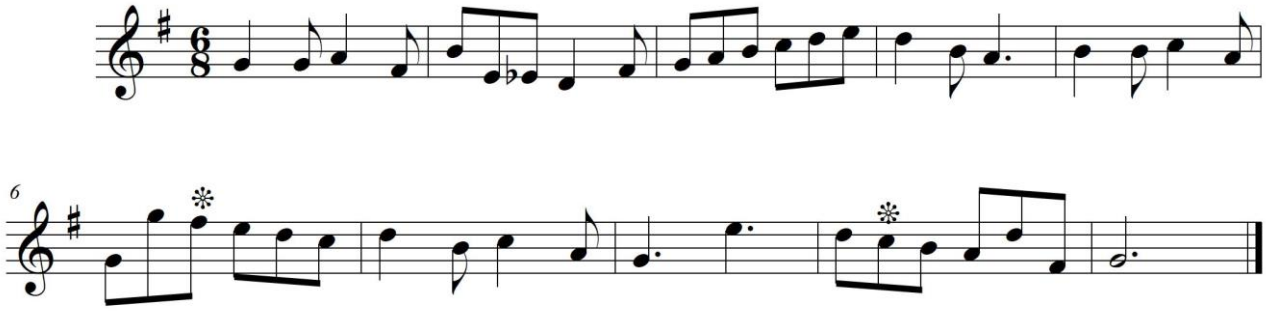

Хроматика. Акорди DD. Альтерація DD (10 клас)

31.

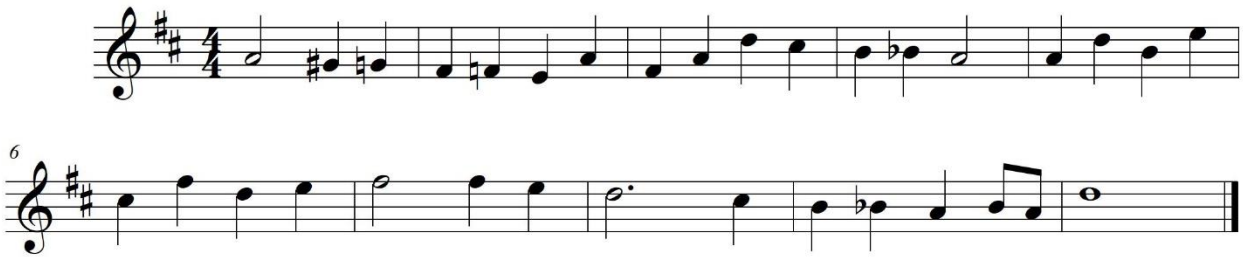

32.

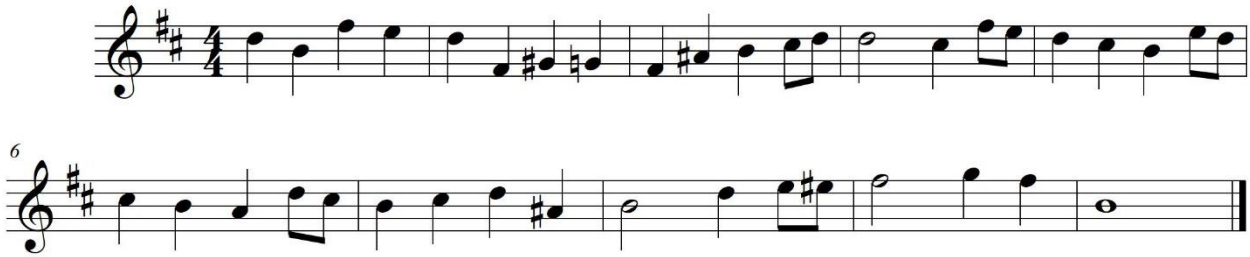

33.

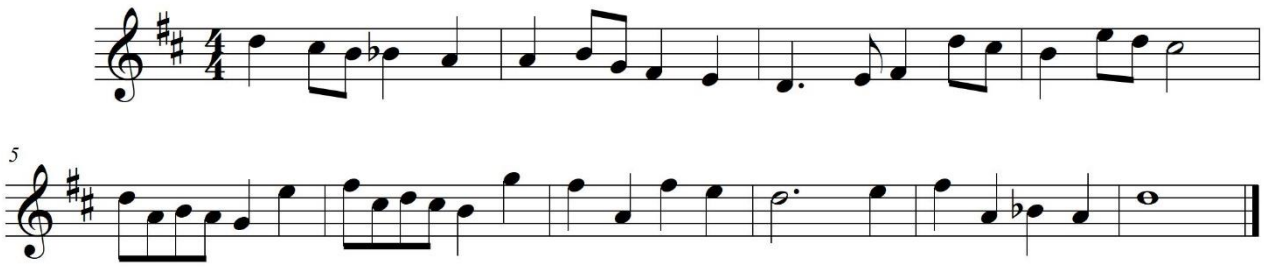

34.

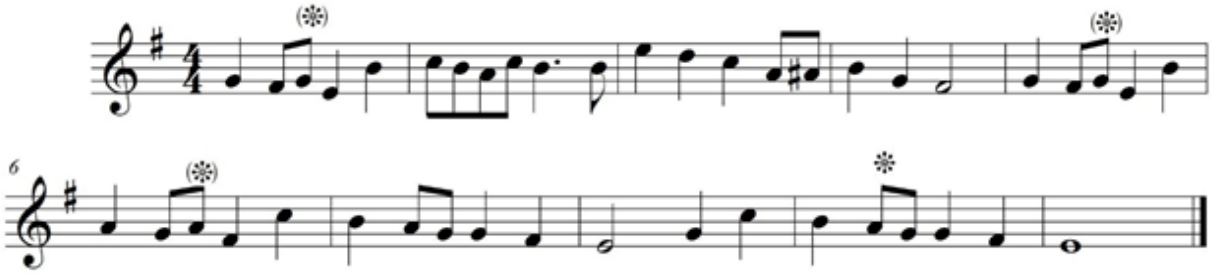

35.

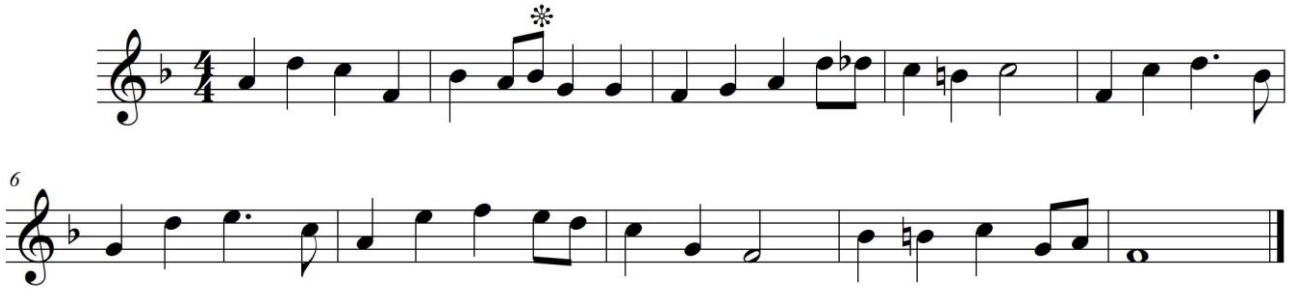

36.

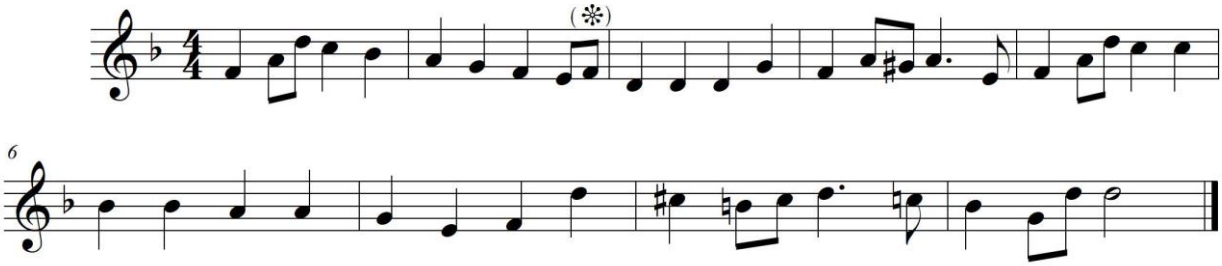

37.

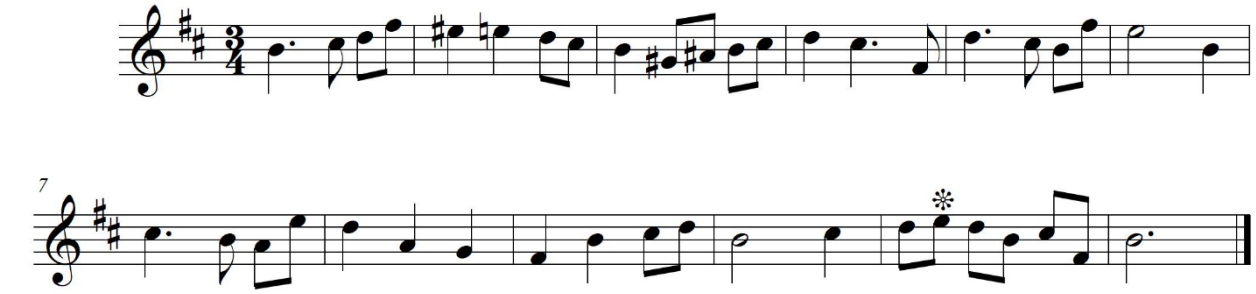

38.

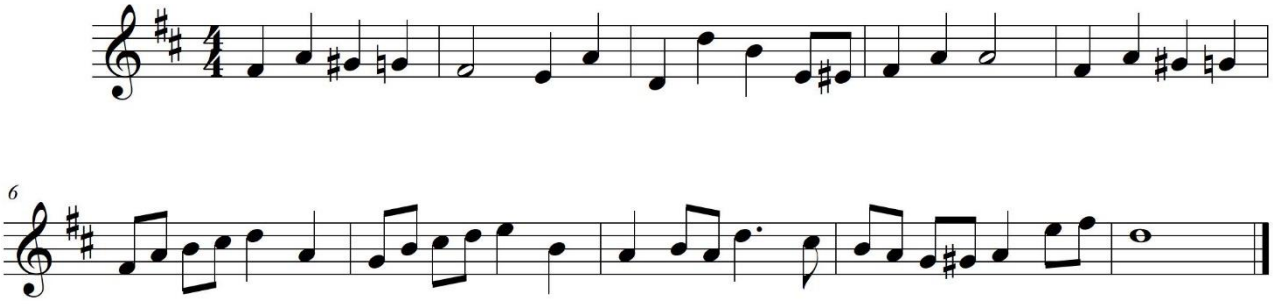

39.

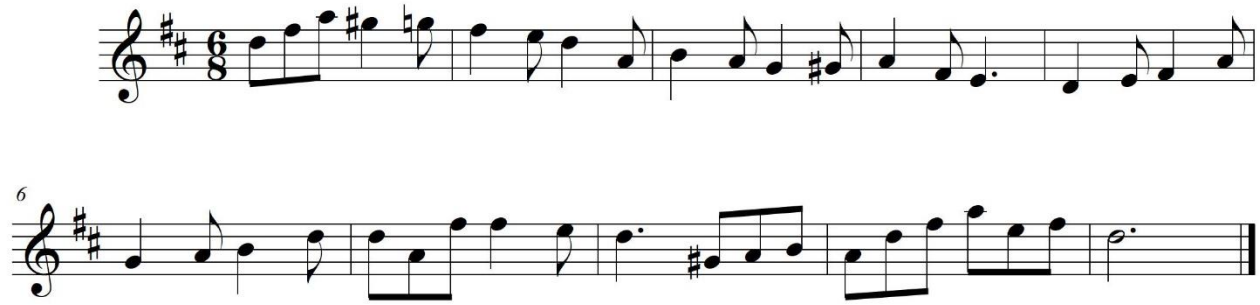

40.

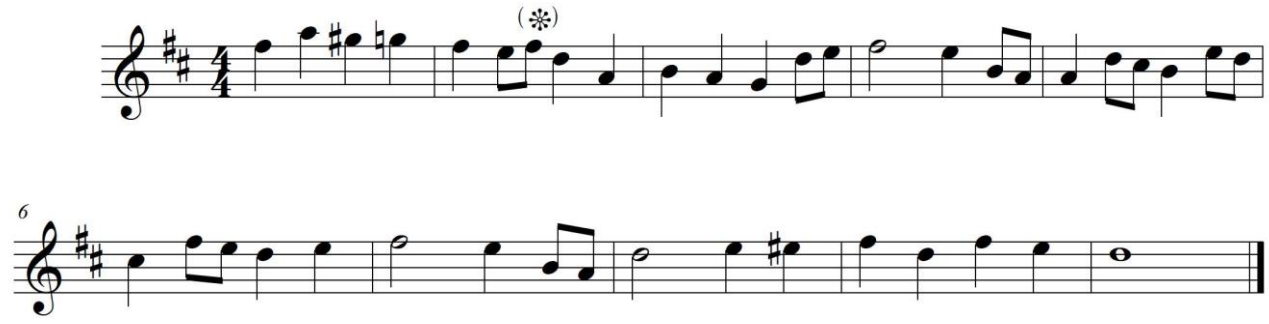

41.

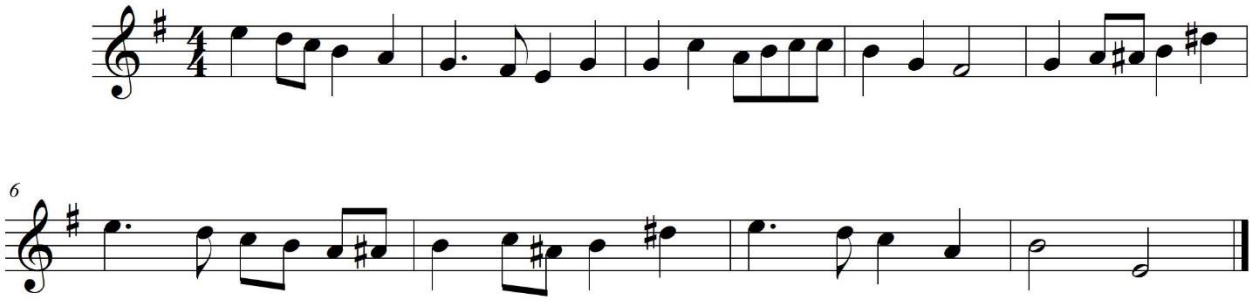

42.

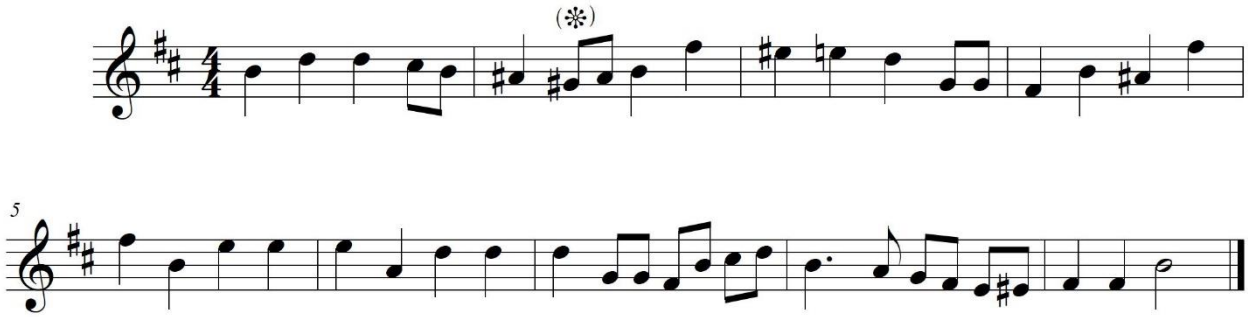

43.

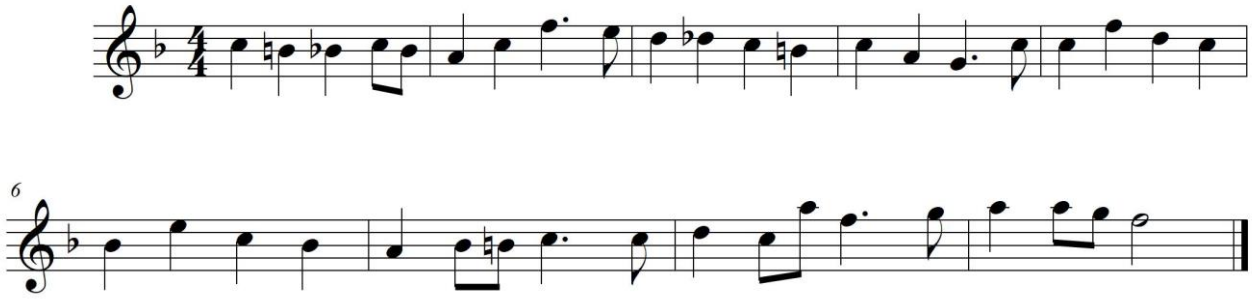

44.

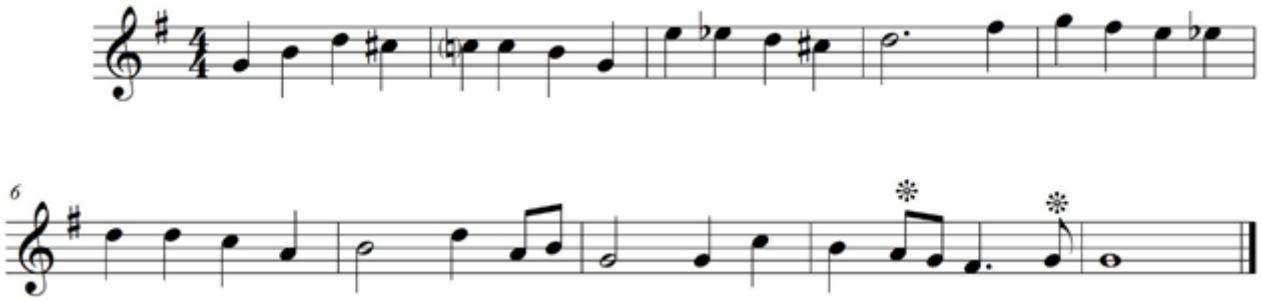

45.

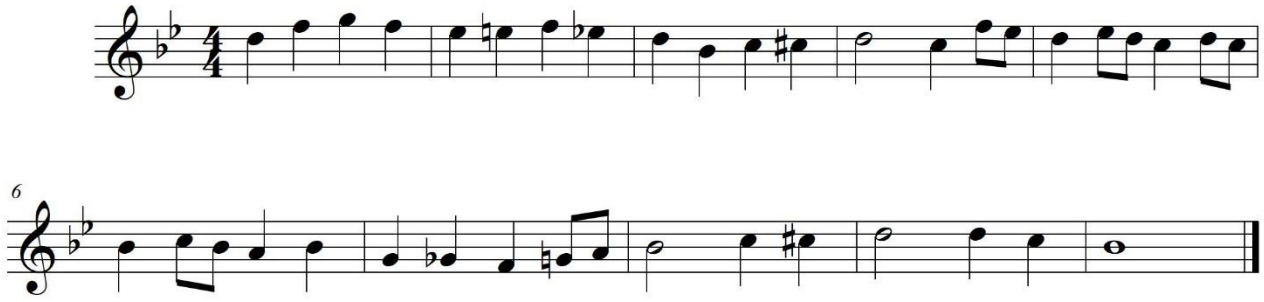

46.

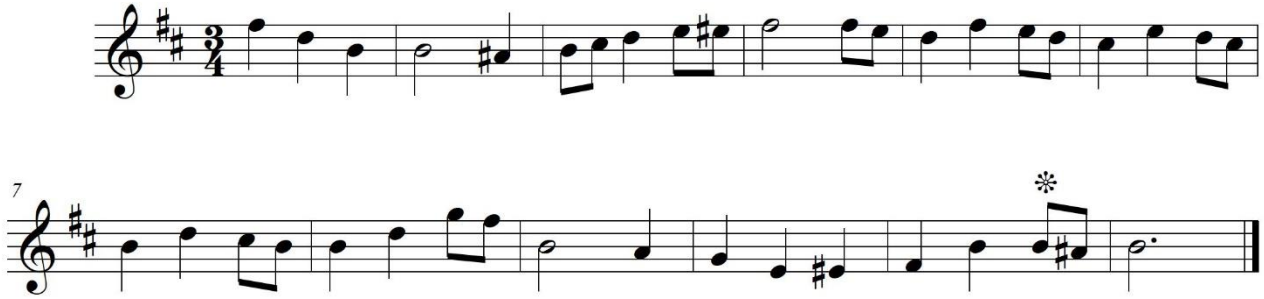

47.

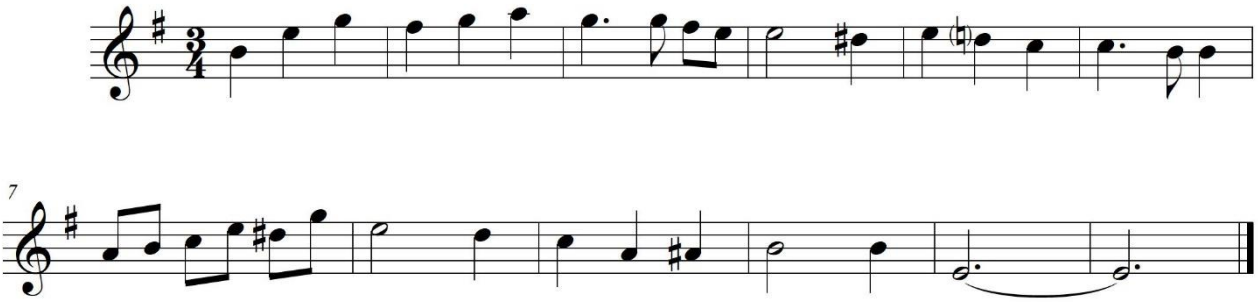

48.

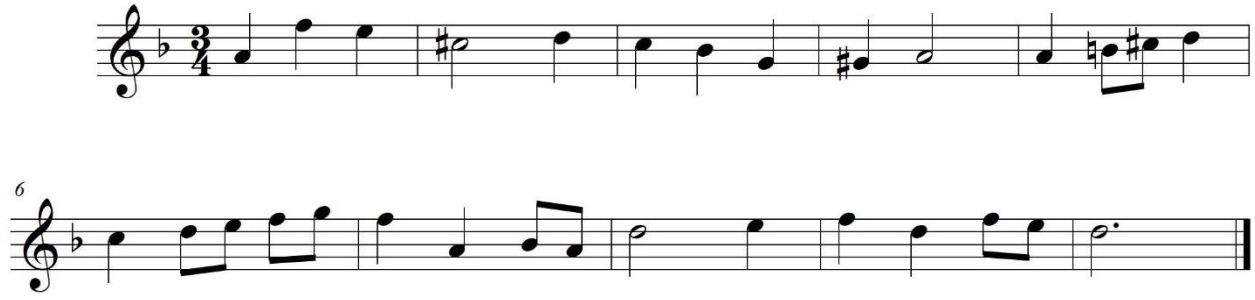

49.

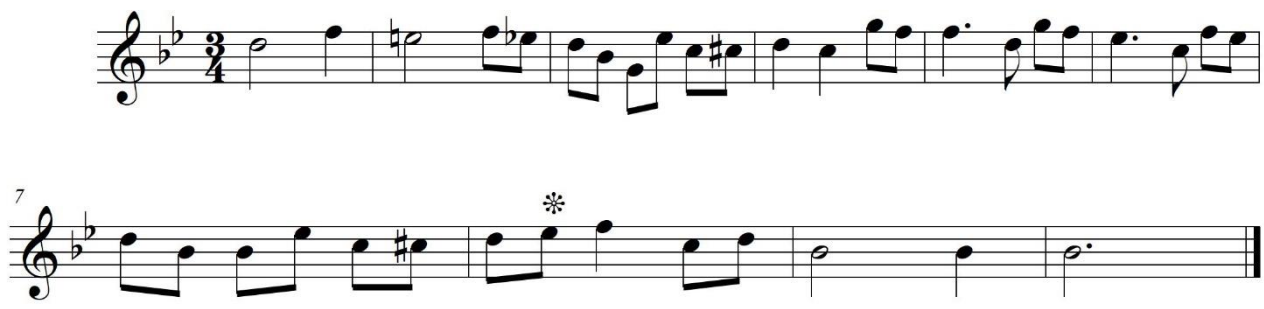

50.

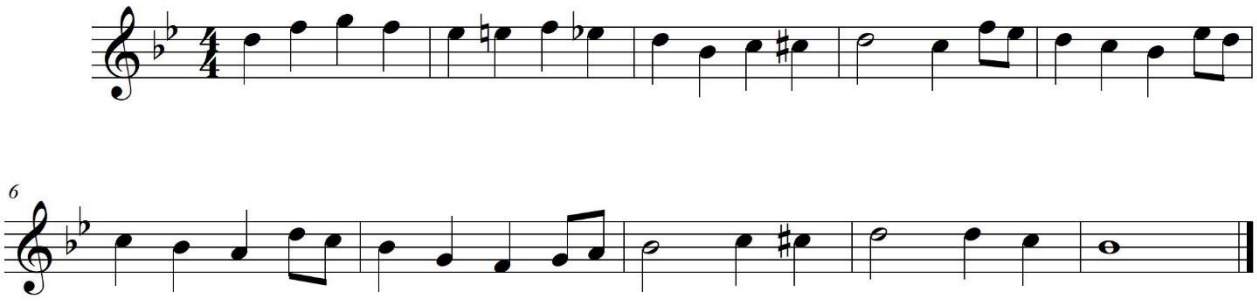

51.

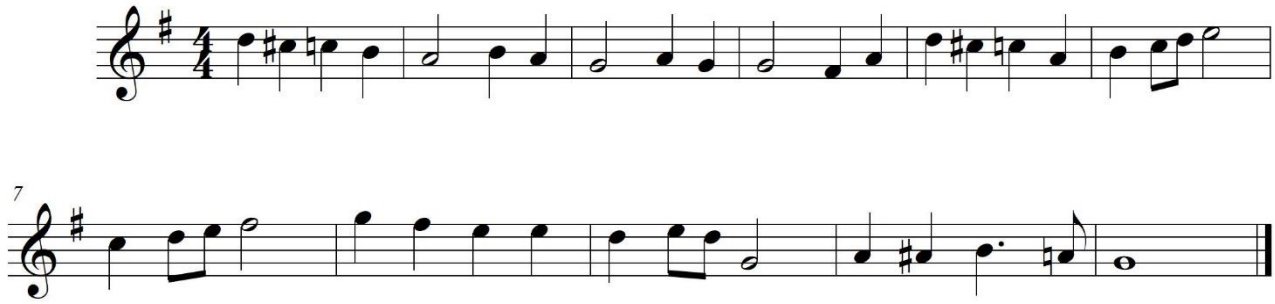

52.

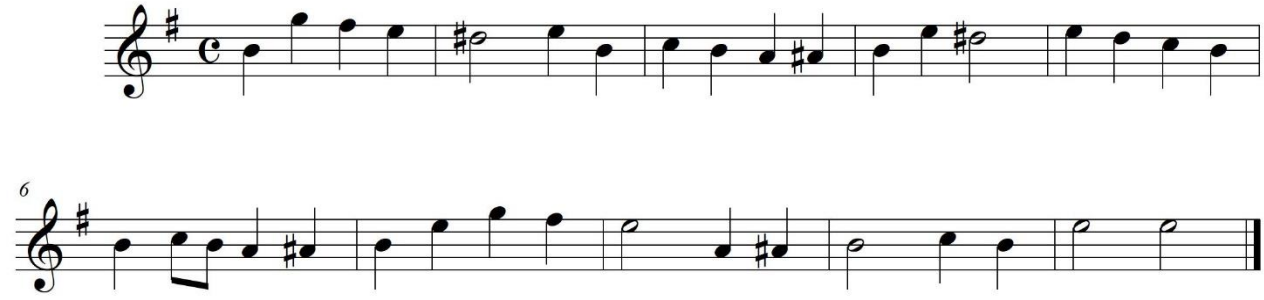

53.

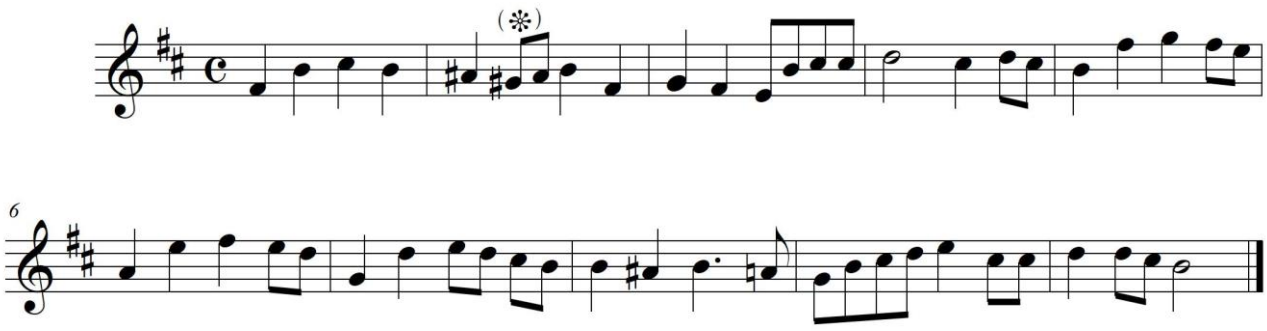

54.

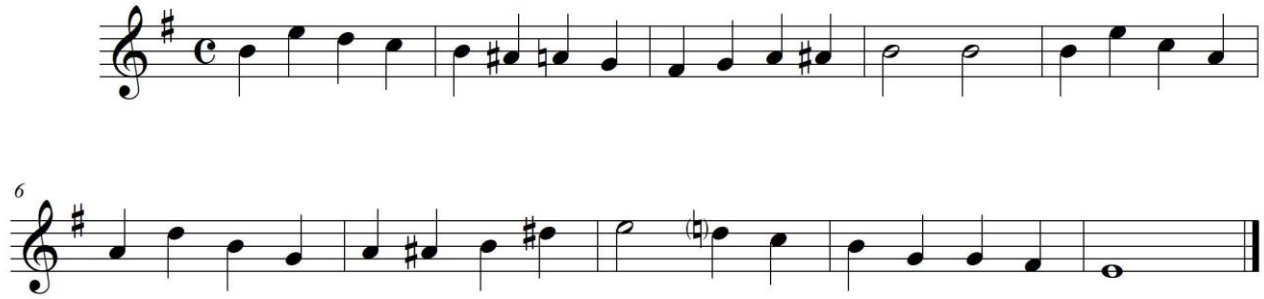

55.

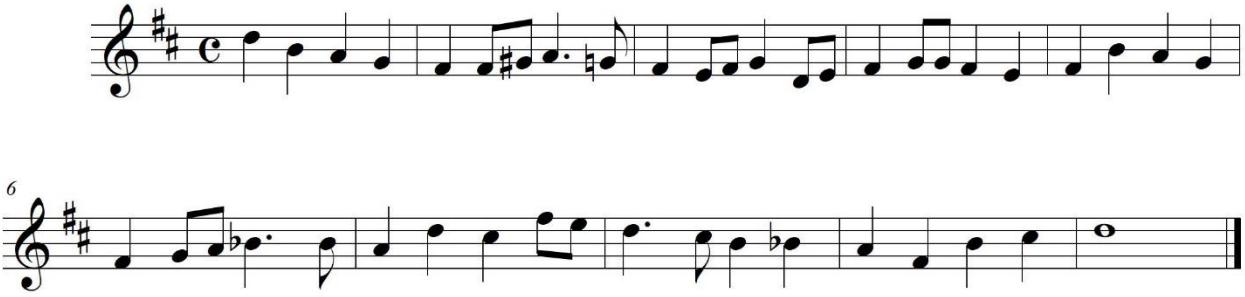

56.

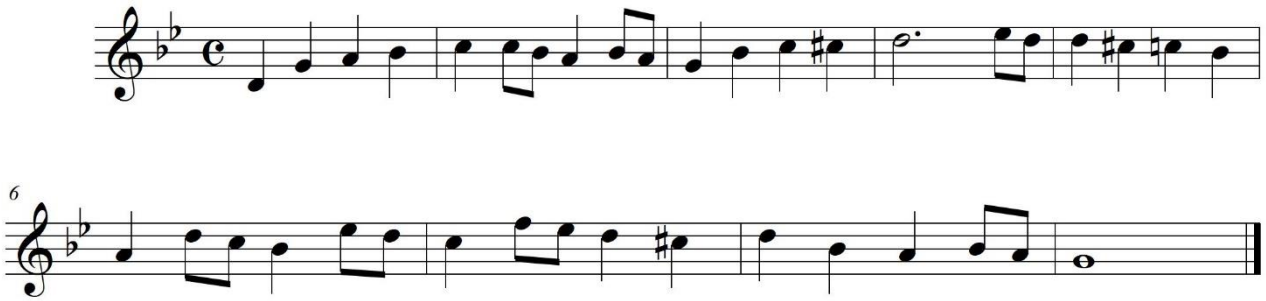

57.

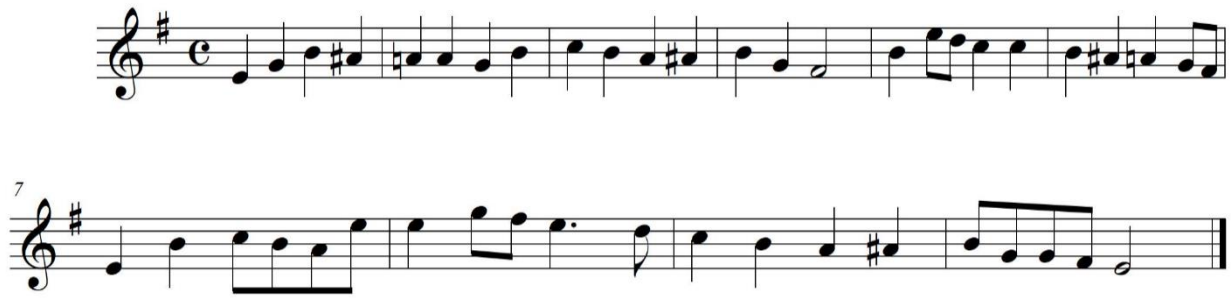

58.

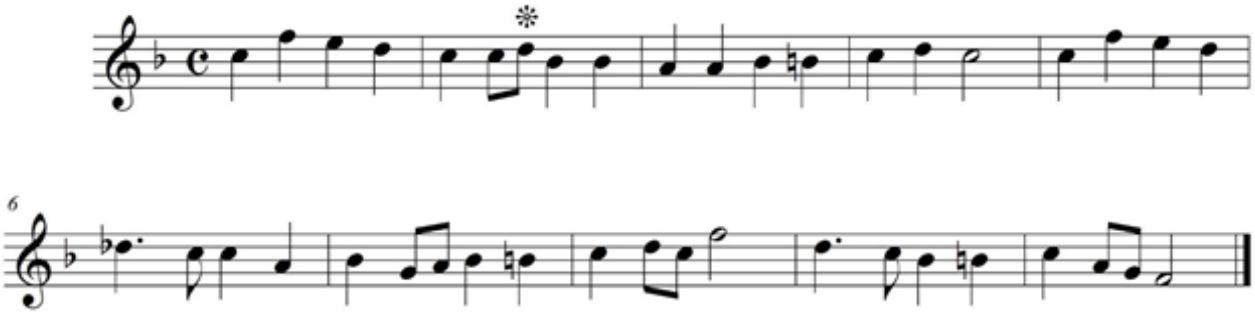

59.

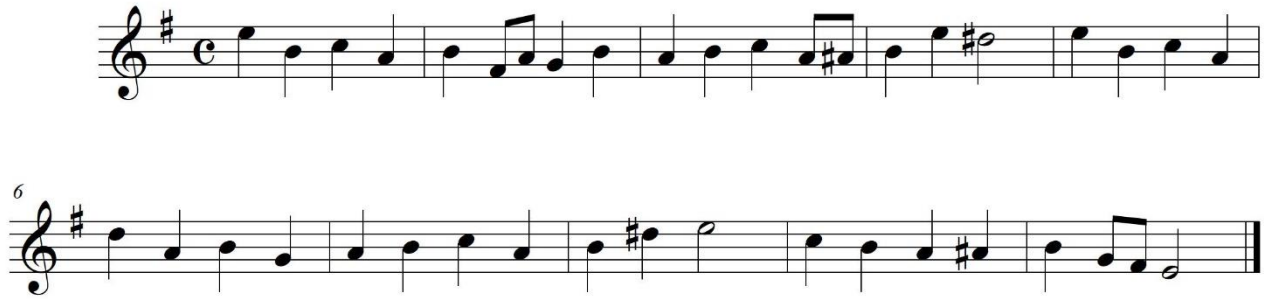

60.

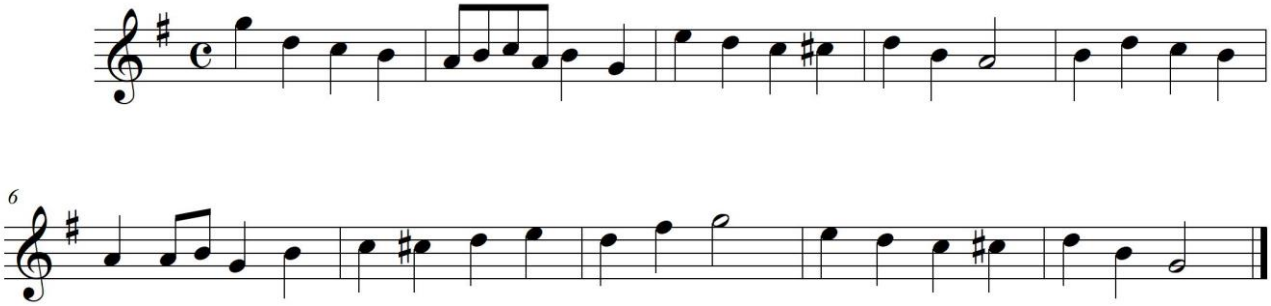

61.

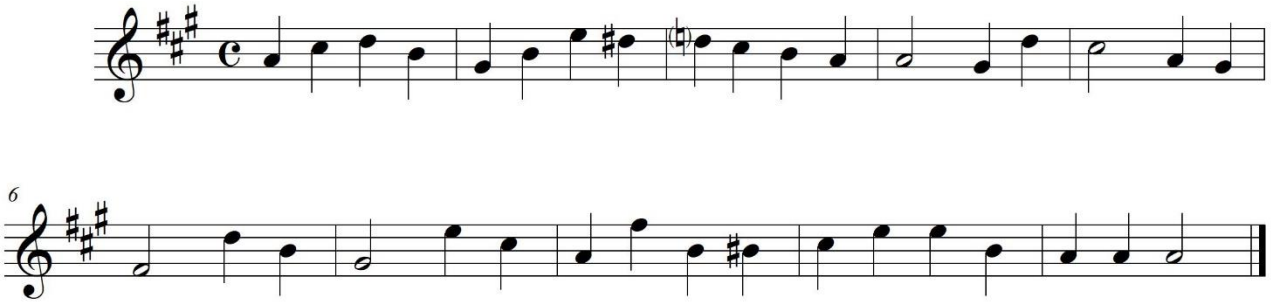

62.

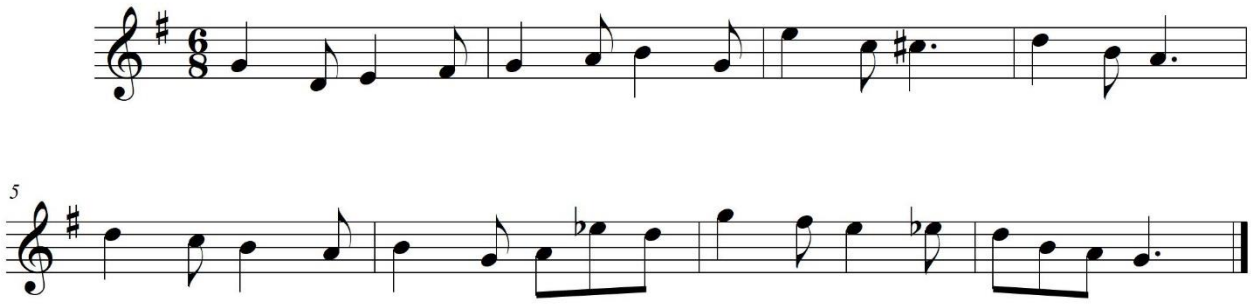

63.

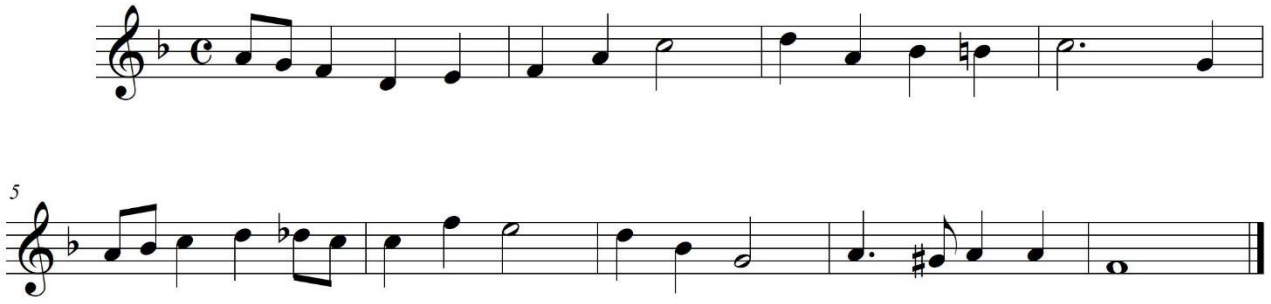

64.

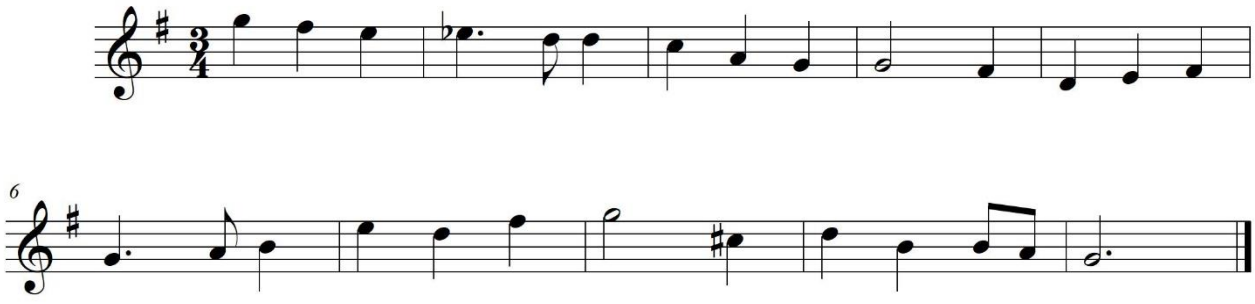

65.

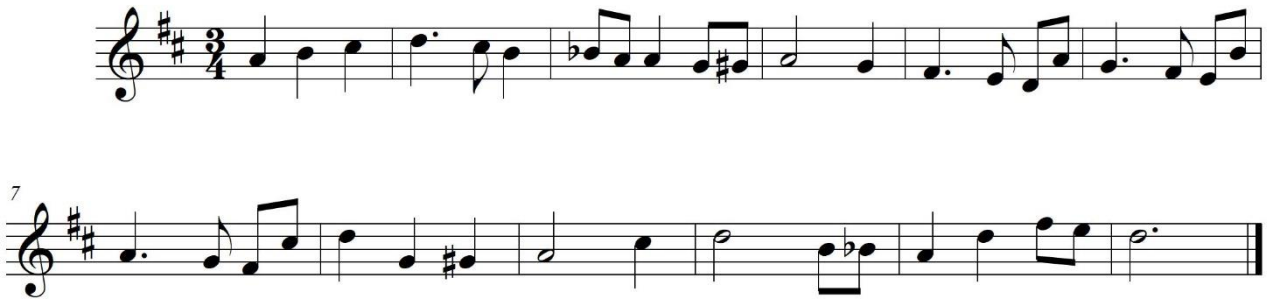

66.

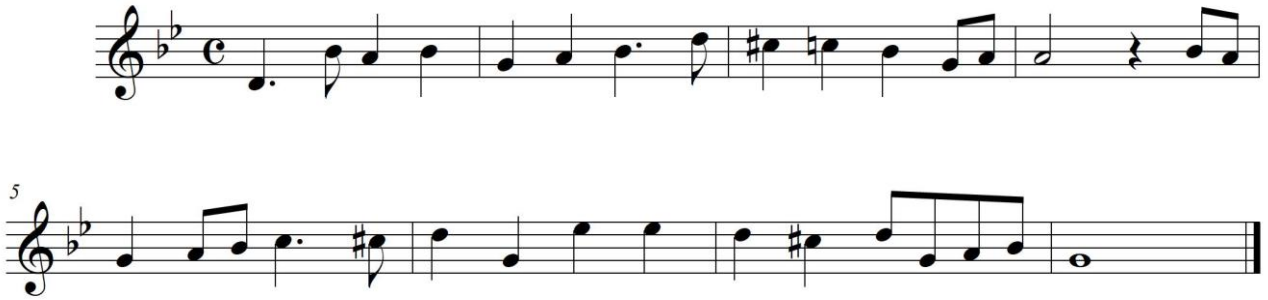

67.

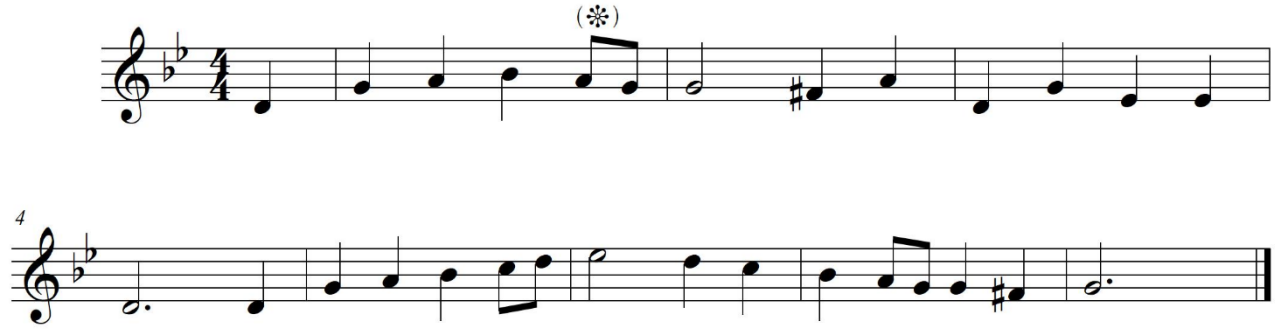

68.

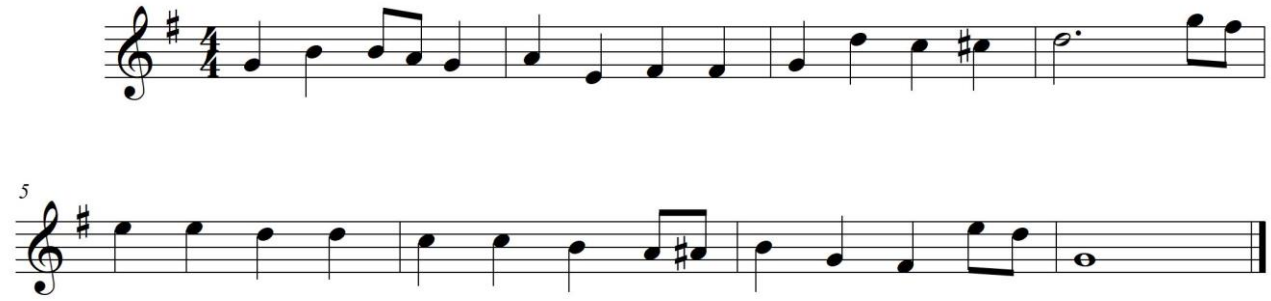

69.

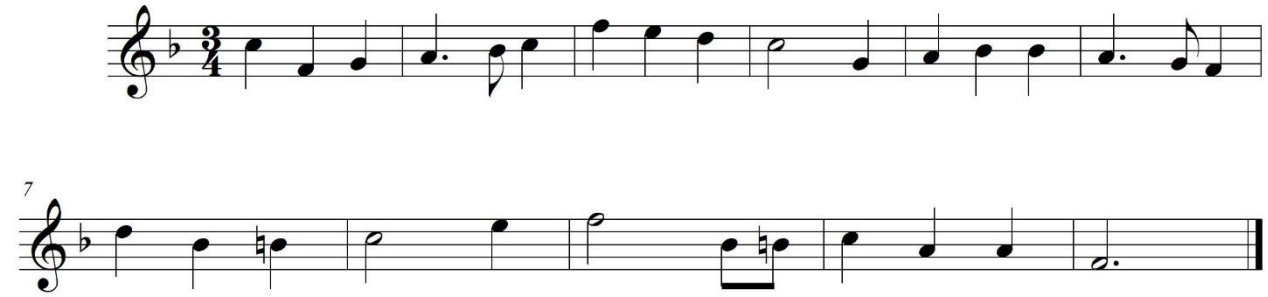

70.

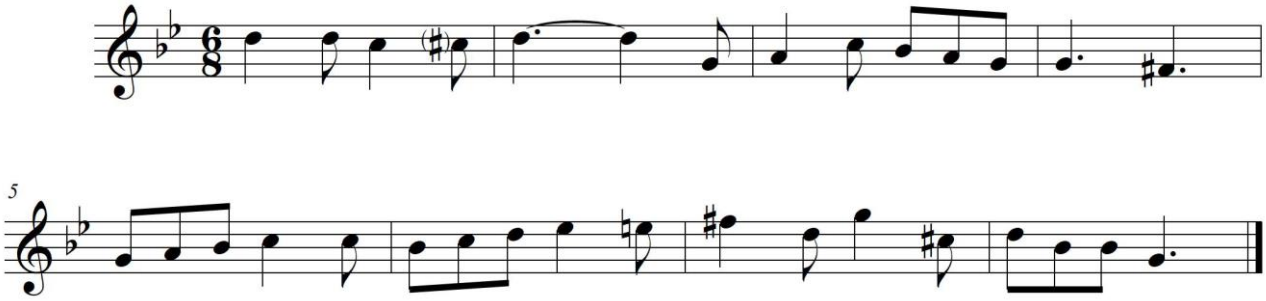

Відхилення у тональності І ступеня споріднення. Хроматичні секвенції (11 клас – духовики, народники)

71.

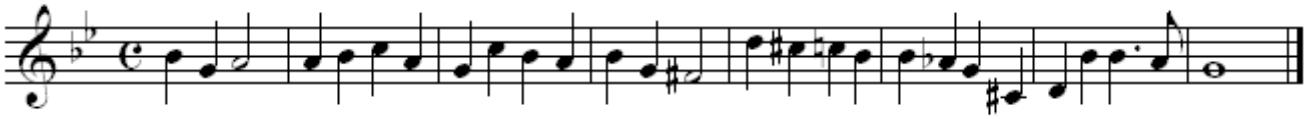

72.

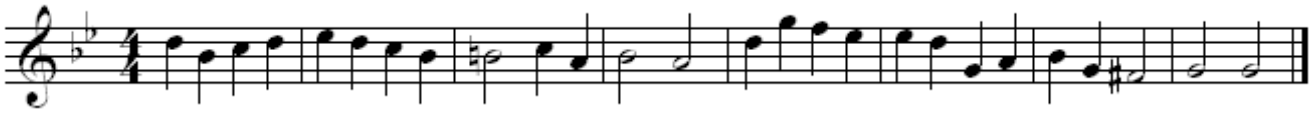

73.

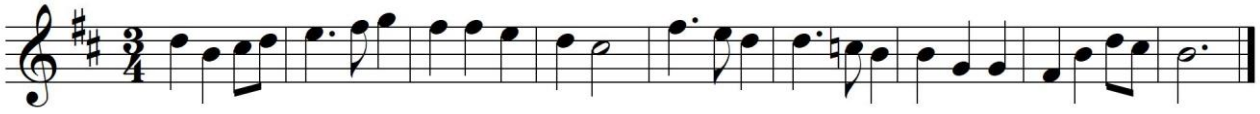

74.

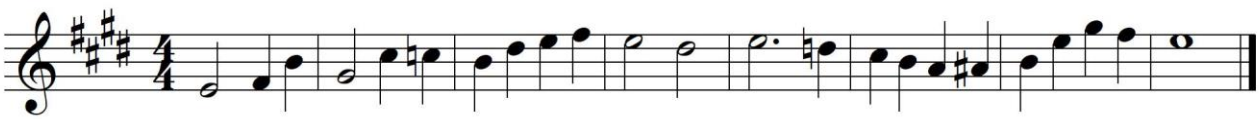

75.

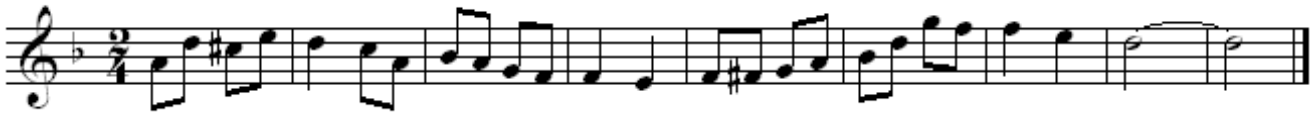

76.

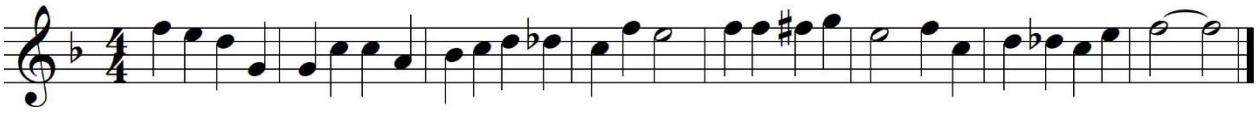

77.

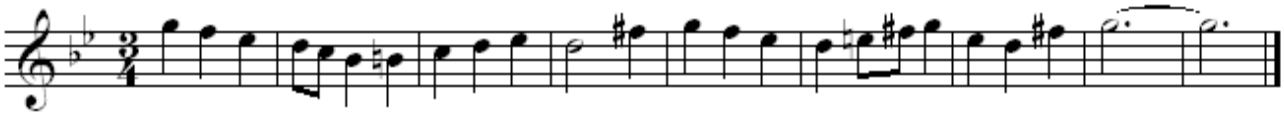

78.

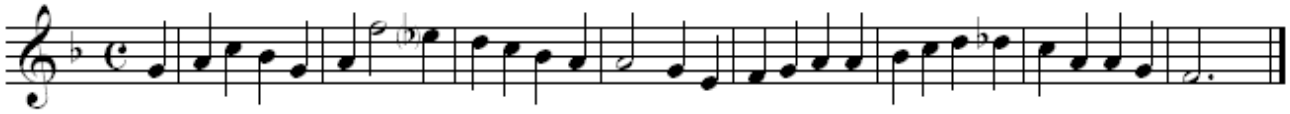

79.

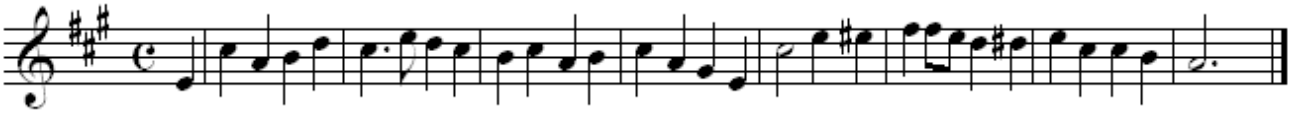

80.

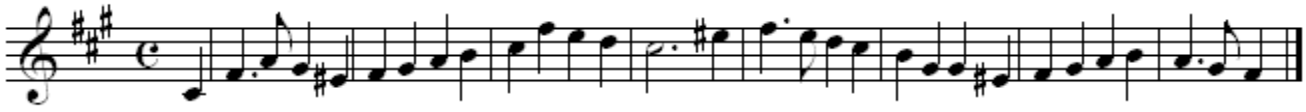

81.

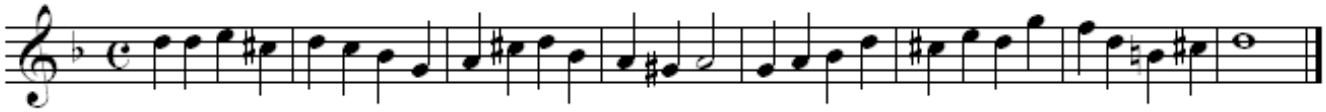

82.

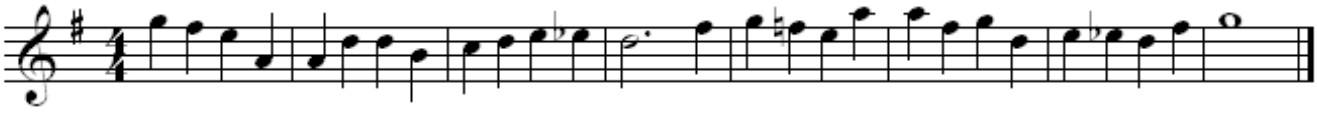

83.

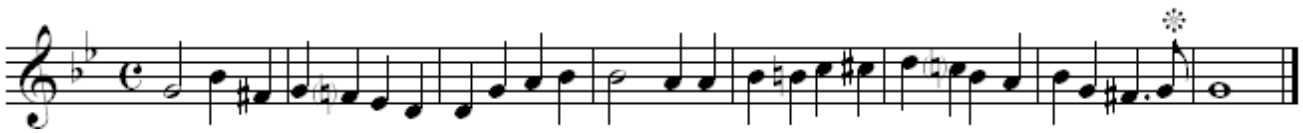

84.

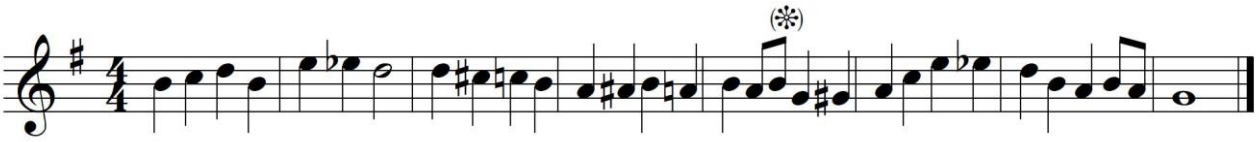

85.

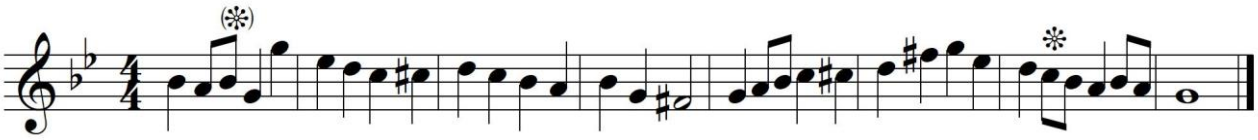

86.

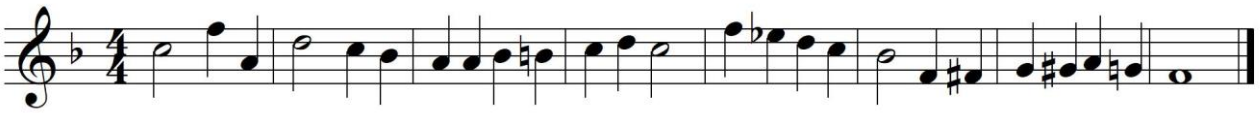

87.

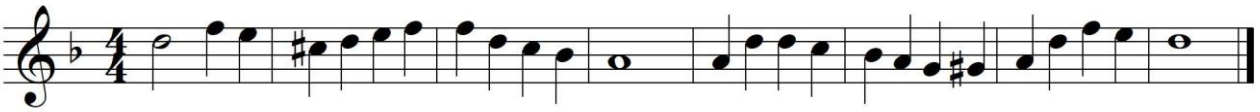

88.

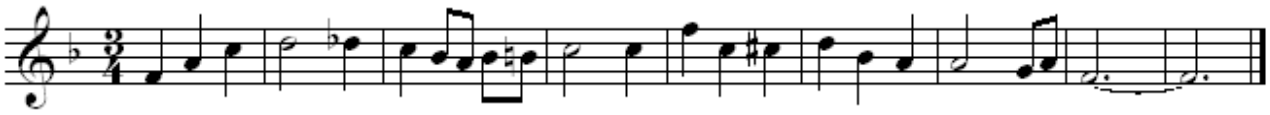

89.

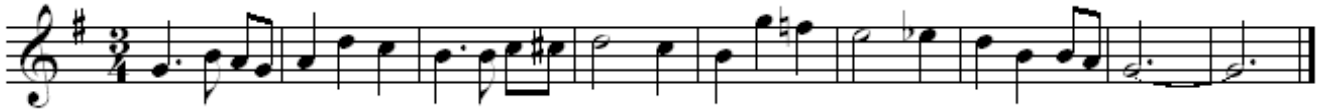

90.

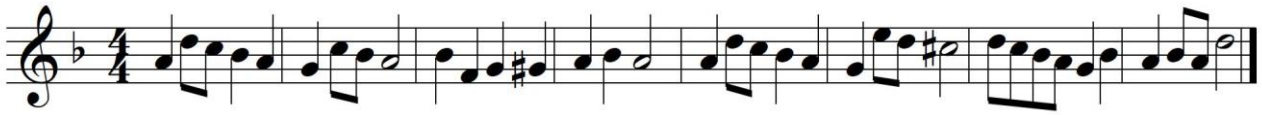

91.

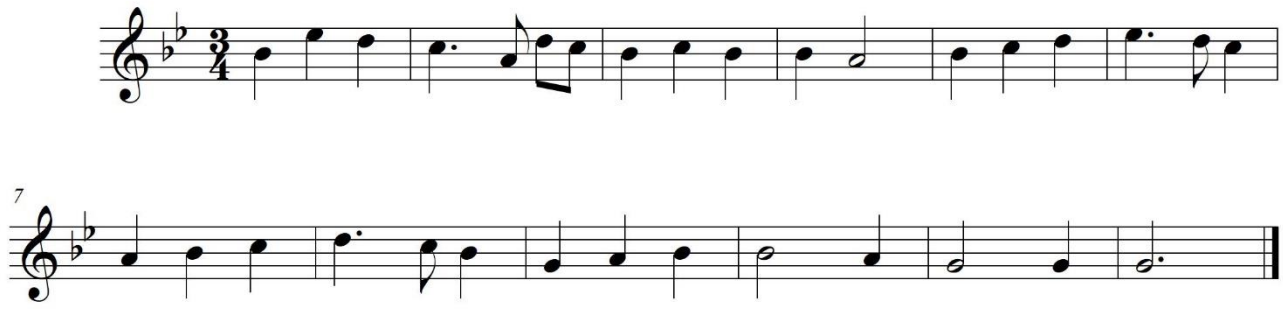

92.

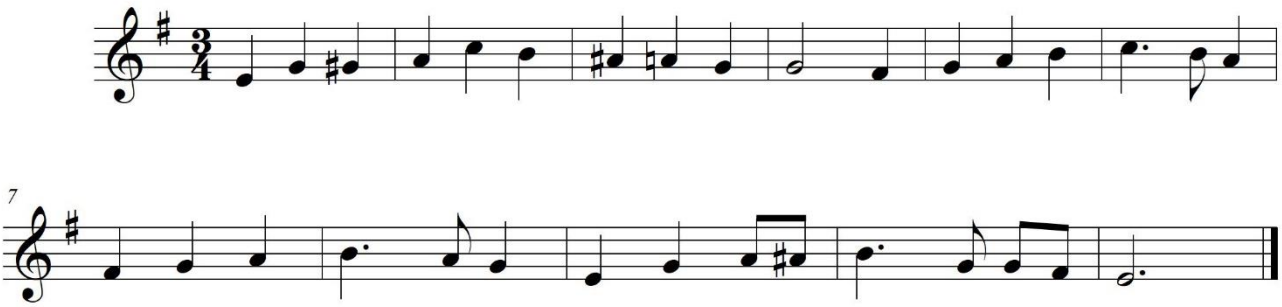

93.

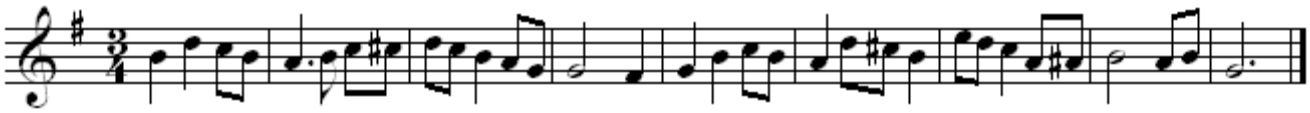

94.

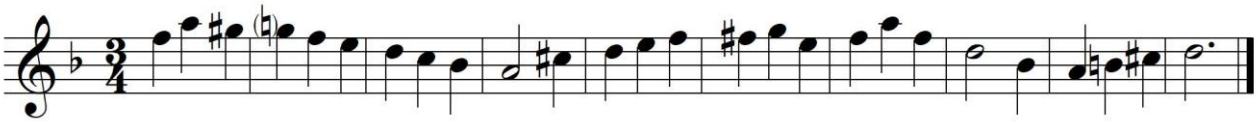

95.

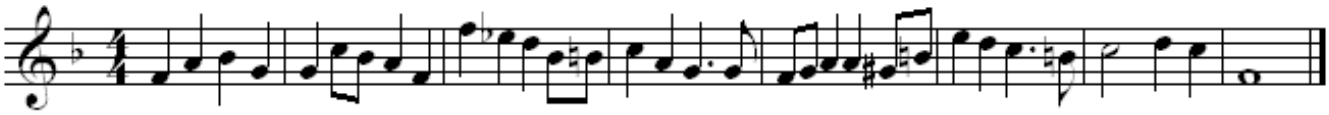

96.

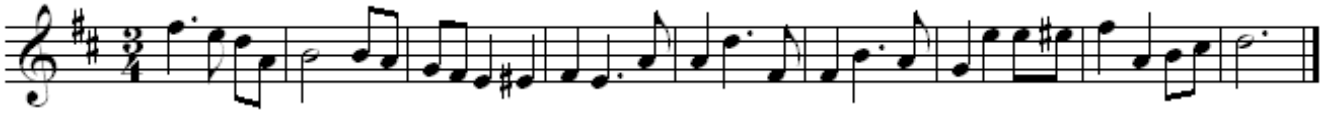

97.

98.

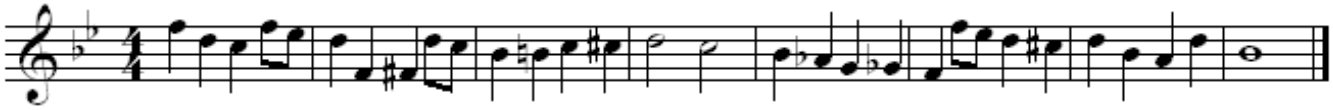

99.

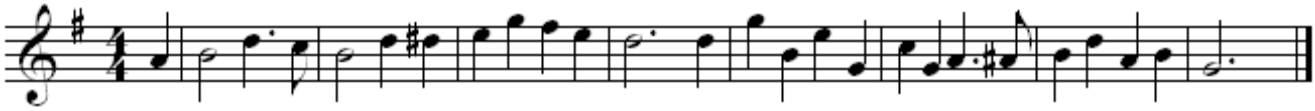

100.

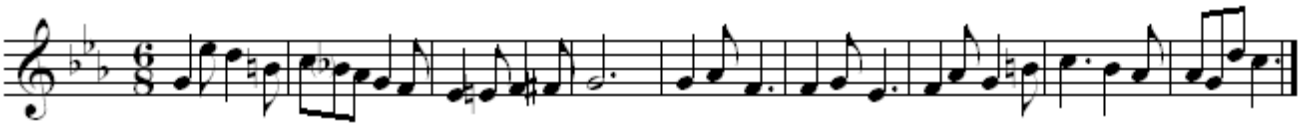

101.

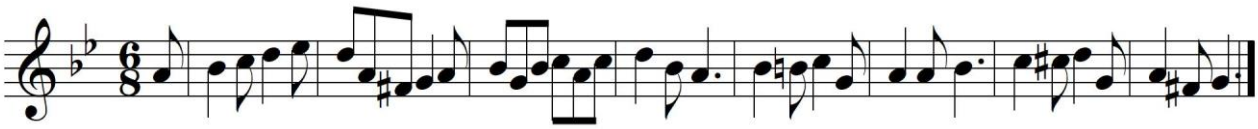

102.

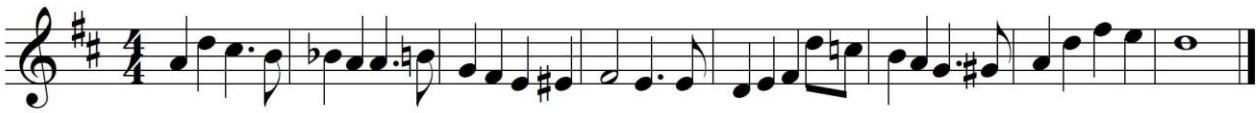

103.

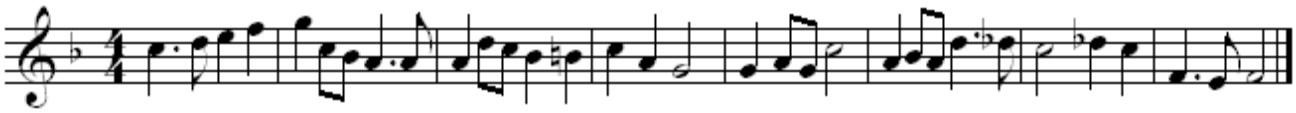

104.

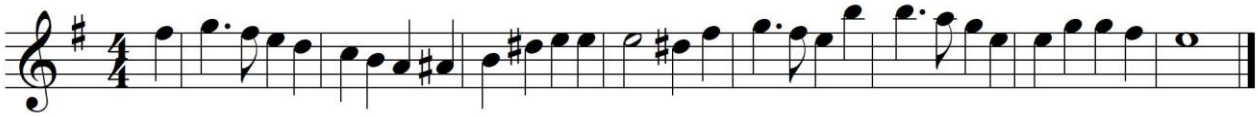

105.

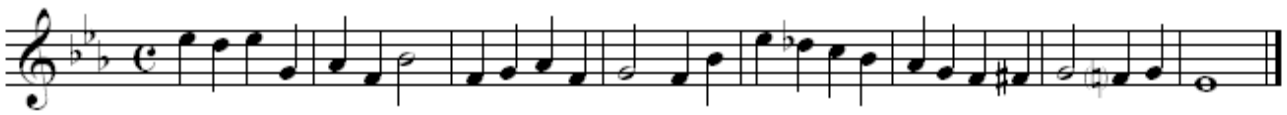

106.

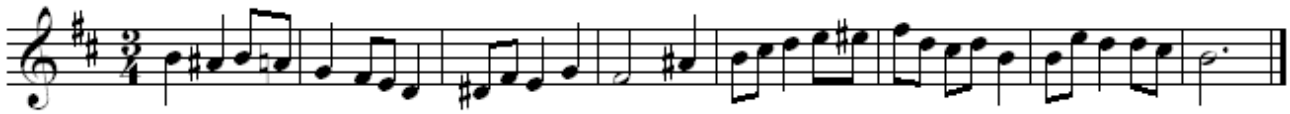

107.

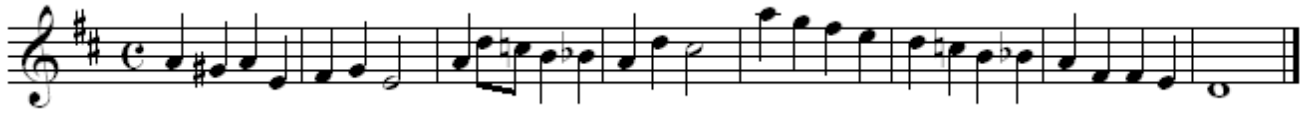

108.

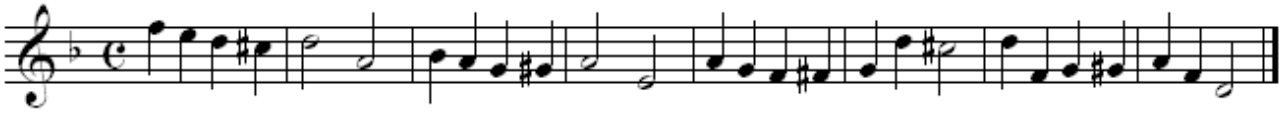

109.

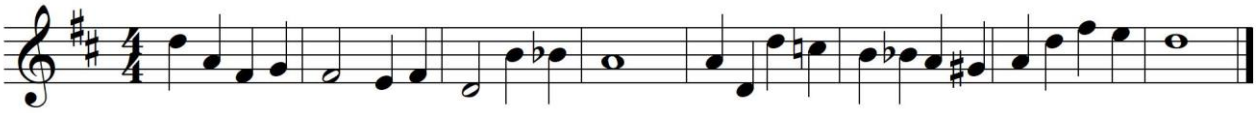

110.

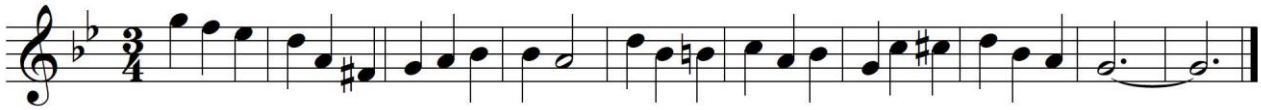

Хроматичні секвенції. Відхилення та модуляції у тональності І ступеня споріднення (11 клас– піаністи, струнники)

111.

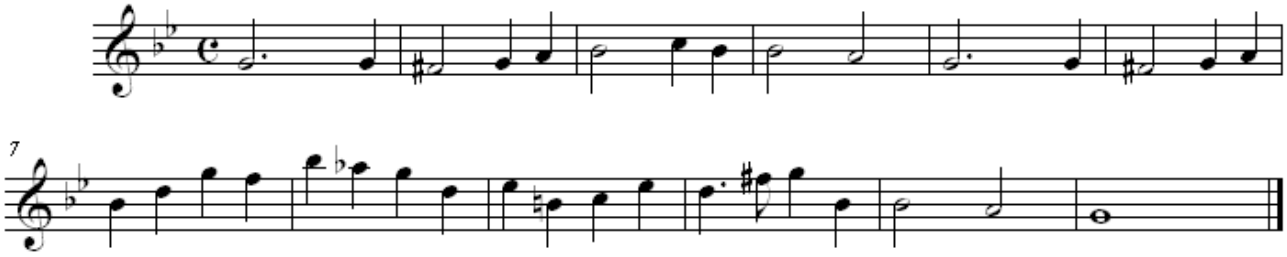

112.

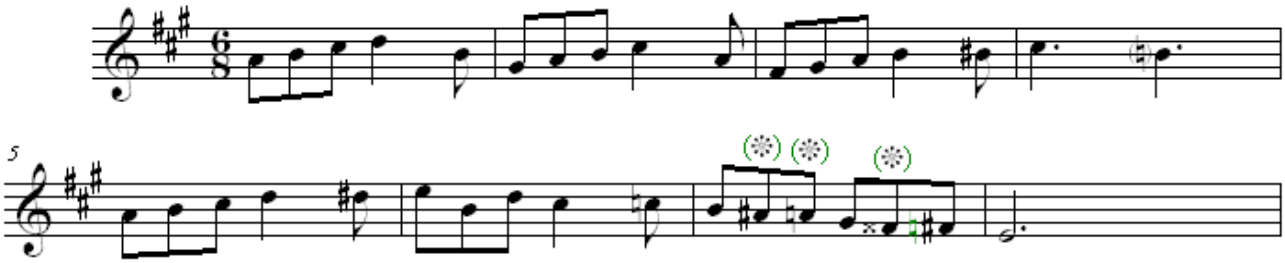

113.

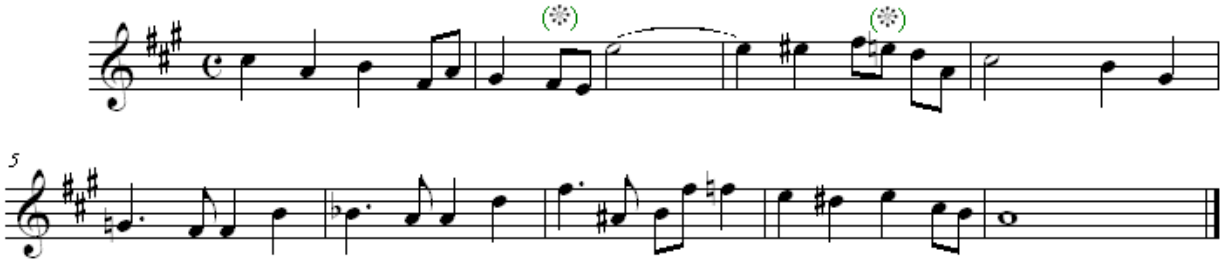

114.

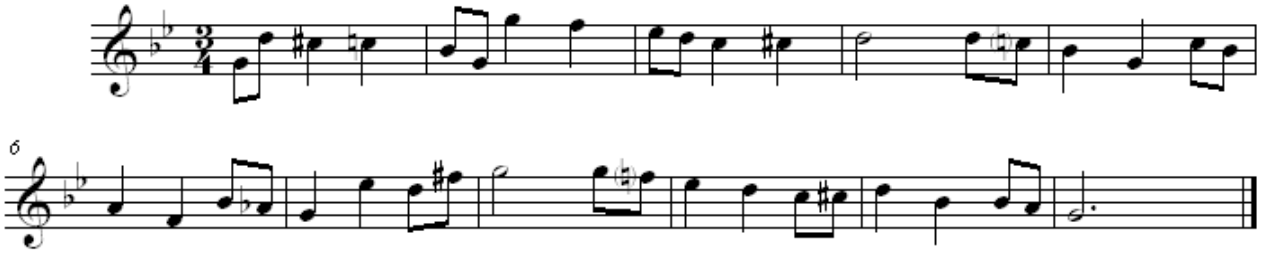

115.

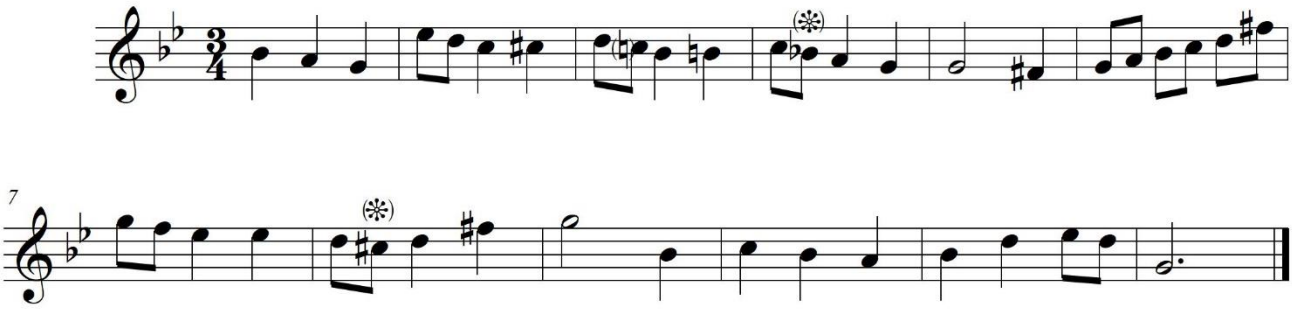

116.

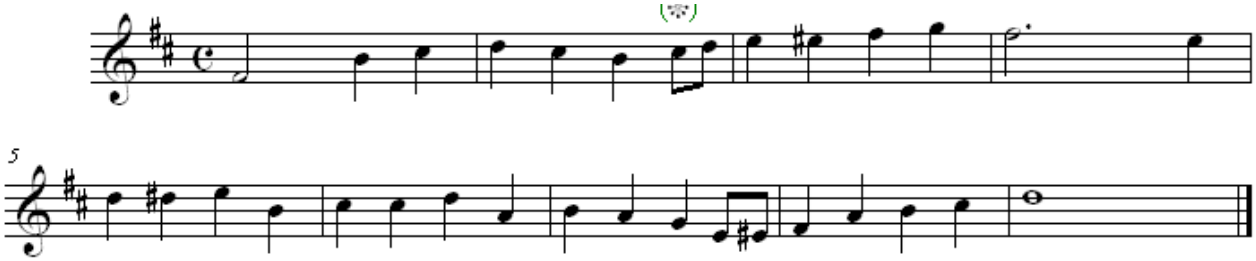

117.

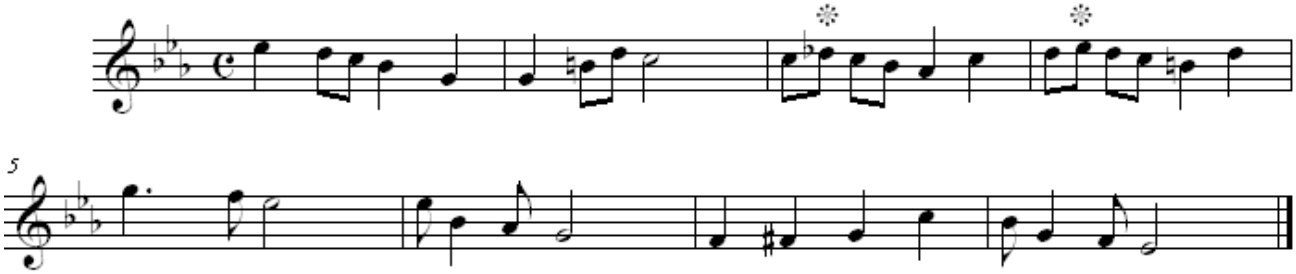

118.

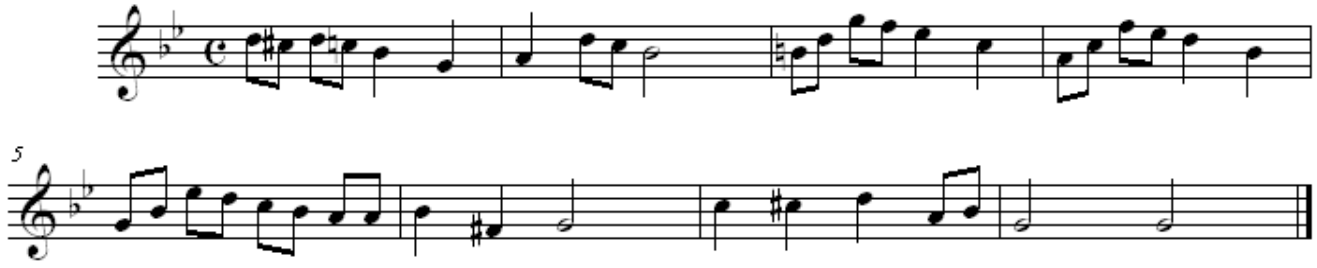

119.

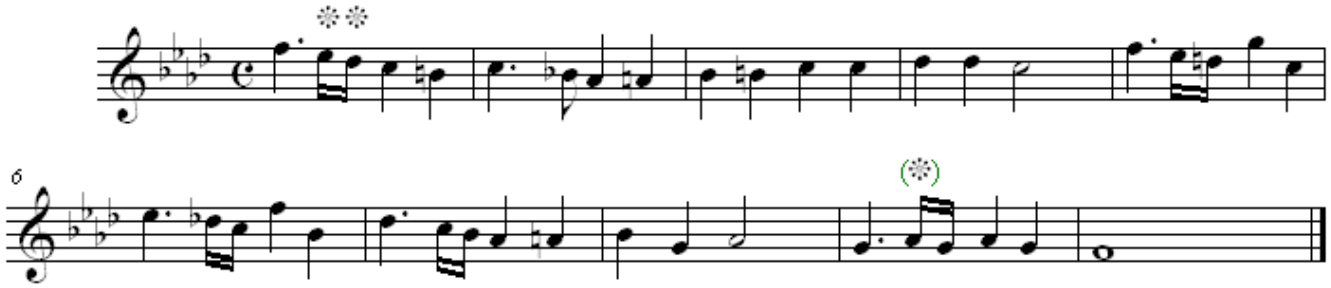

120.

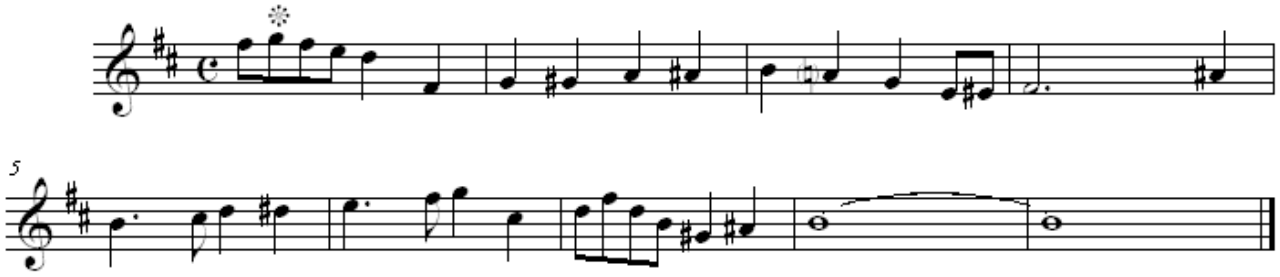

121.

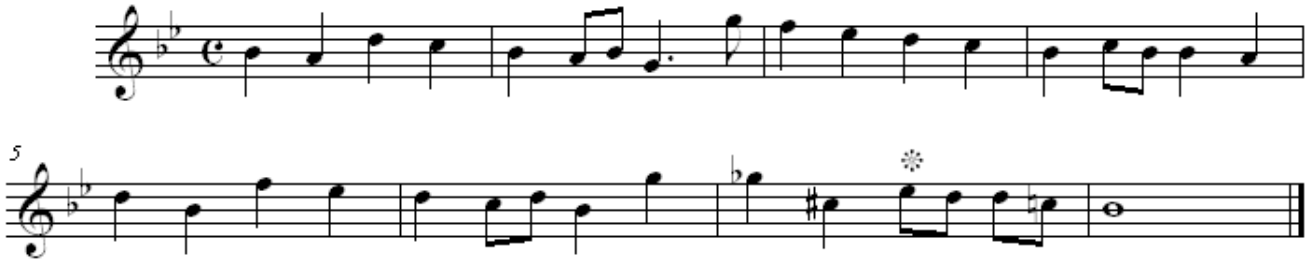

122.

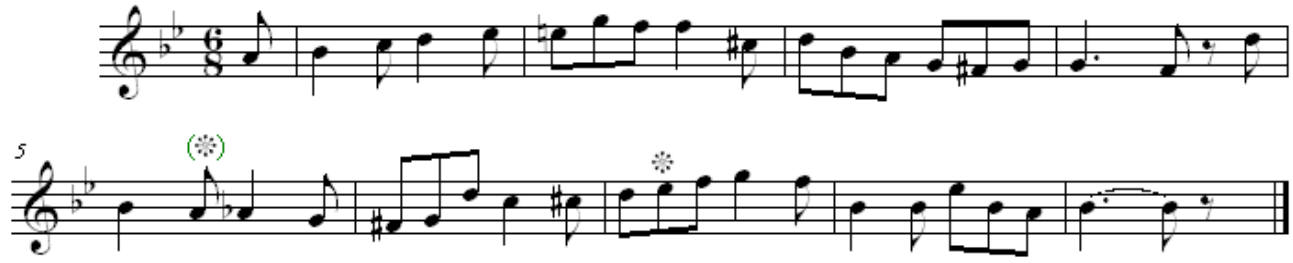

123.

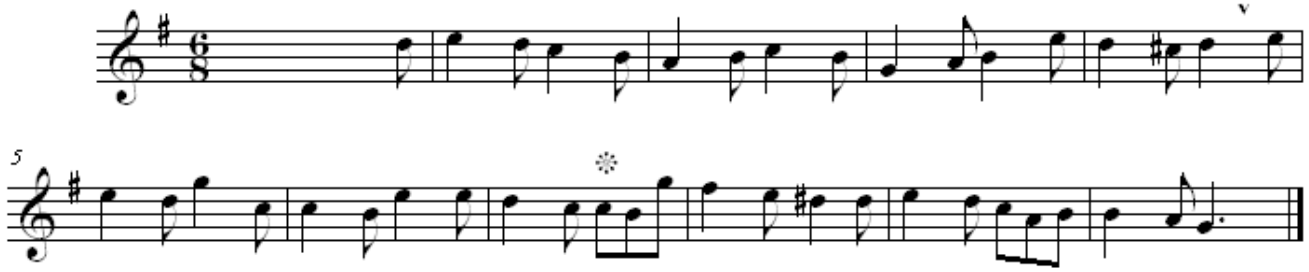

124.

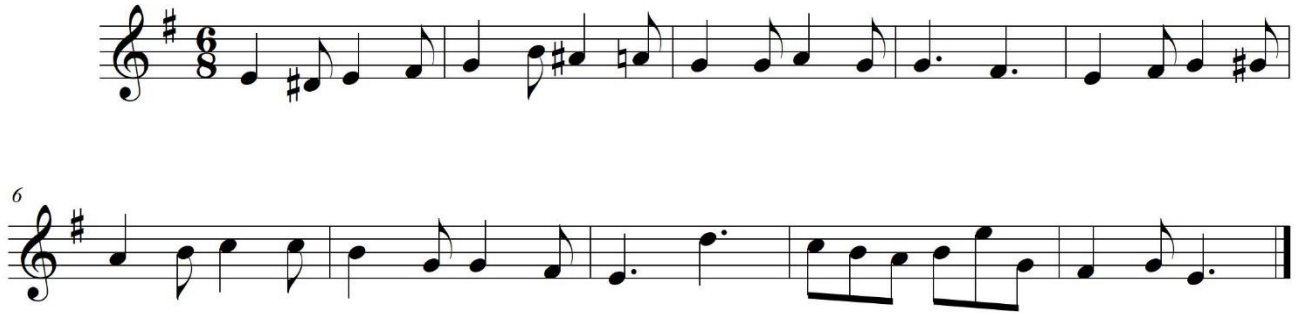

125.

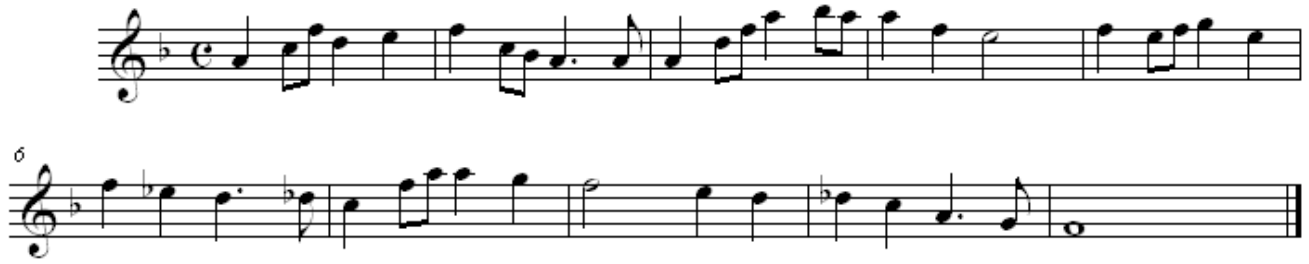

126.

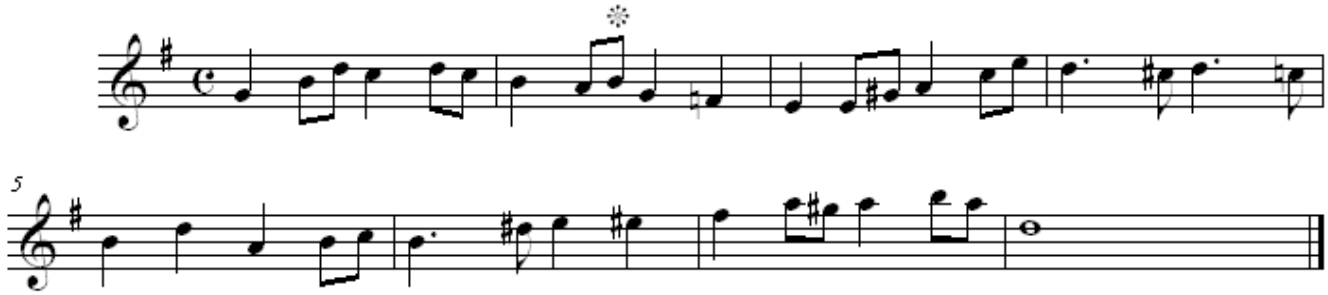

127.

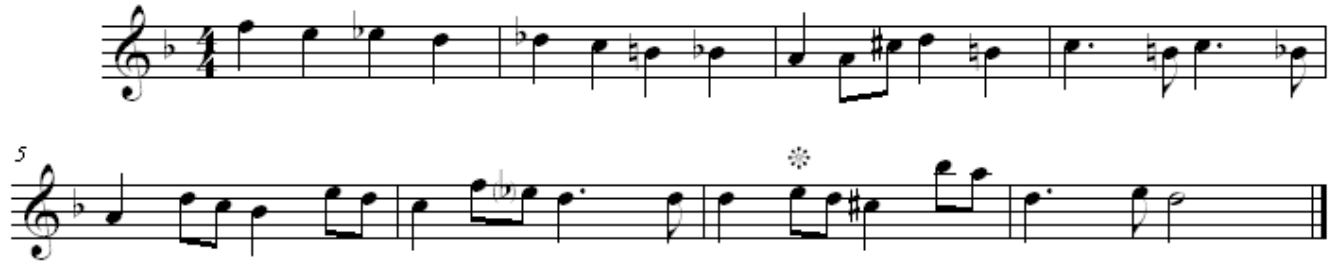

128.

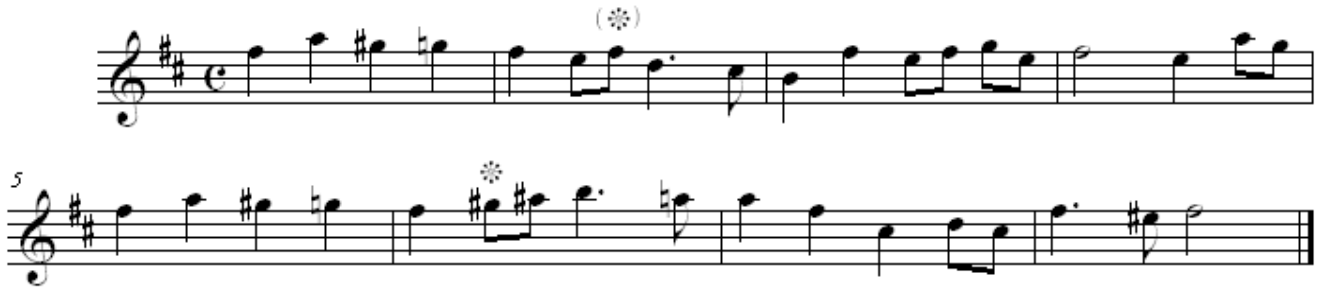

129.

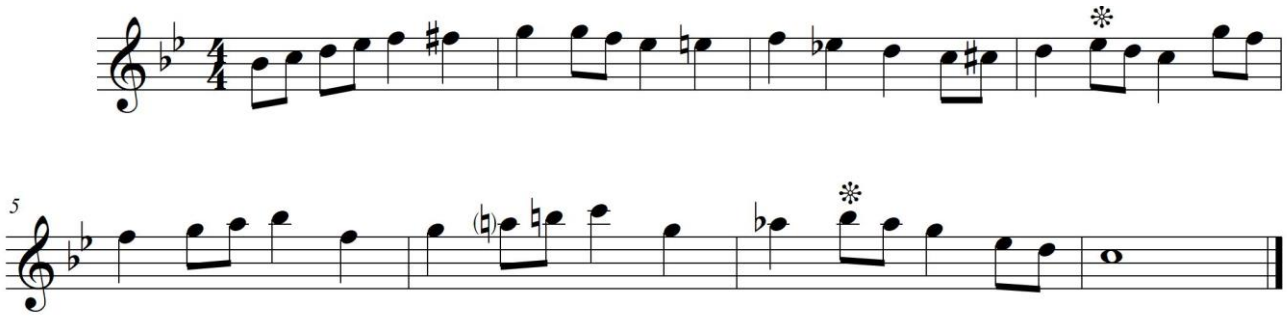

130.

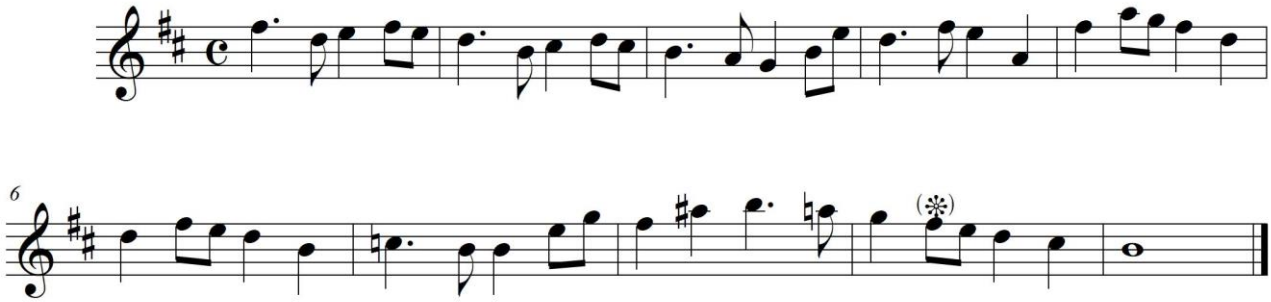

131.

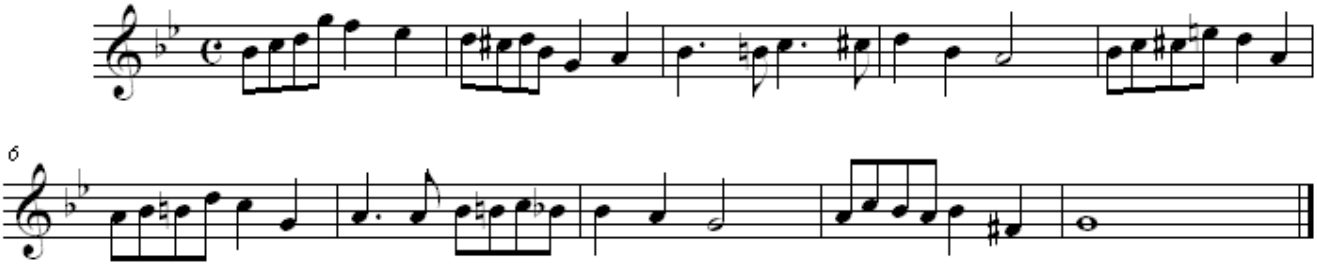

132.

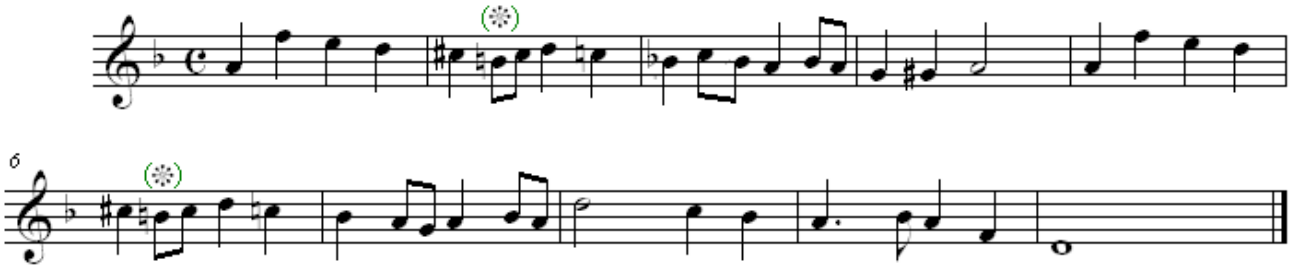

133.

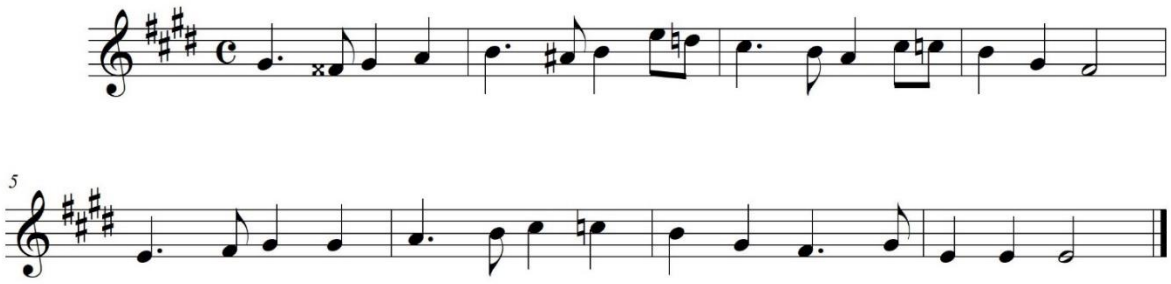

134.

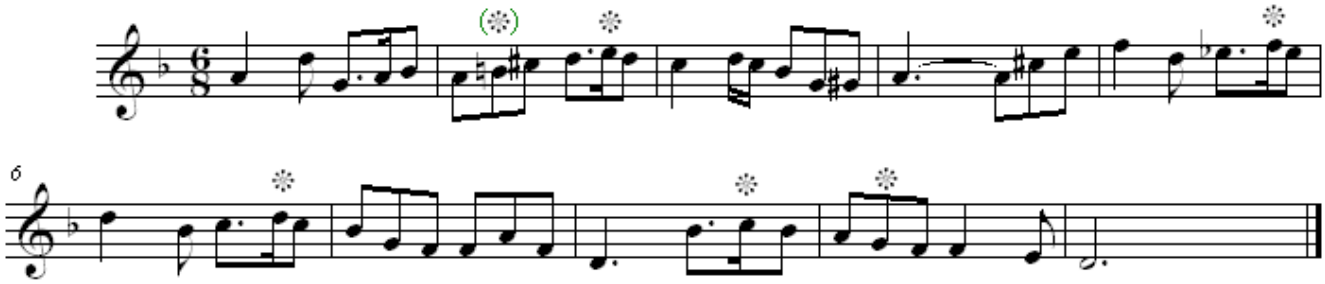

135.

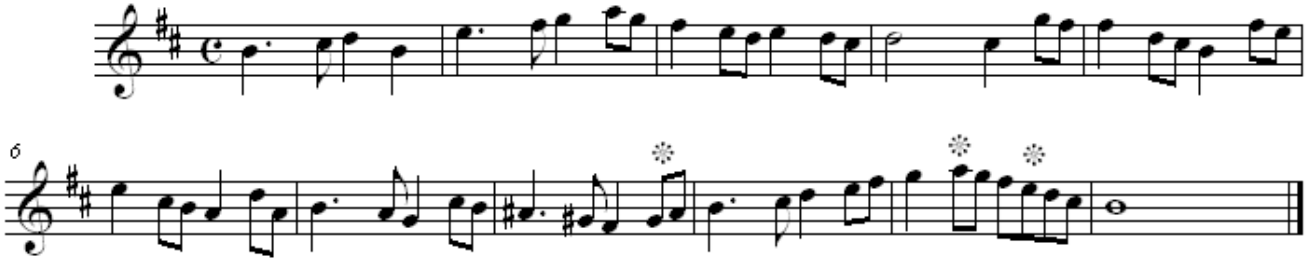

136.

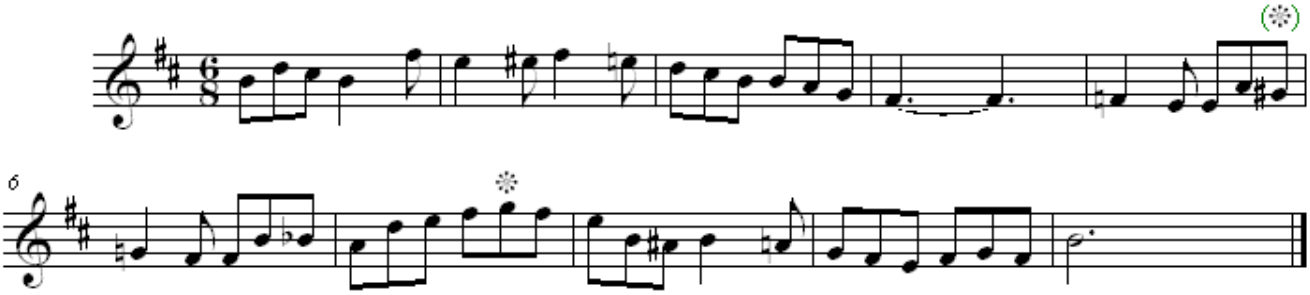

137.

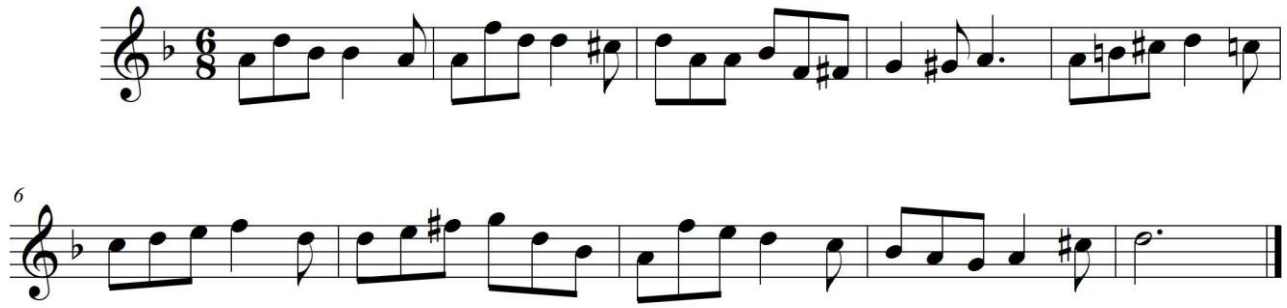

138.

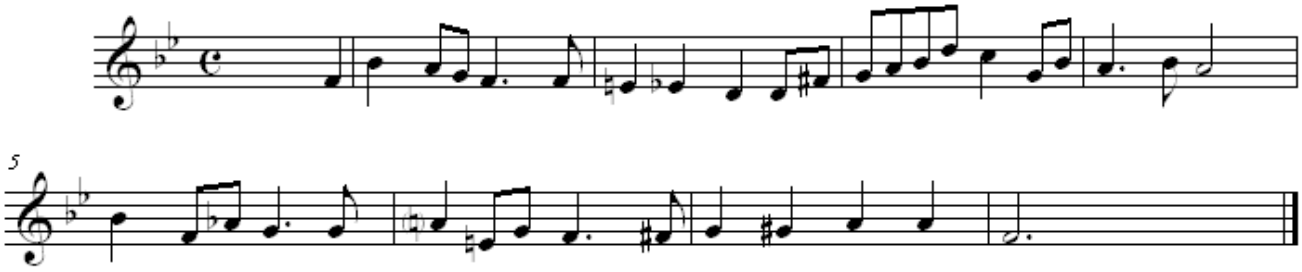

139.

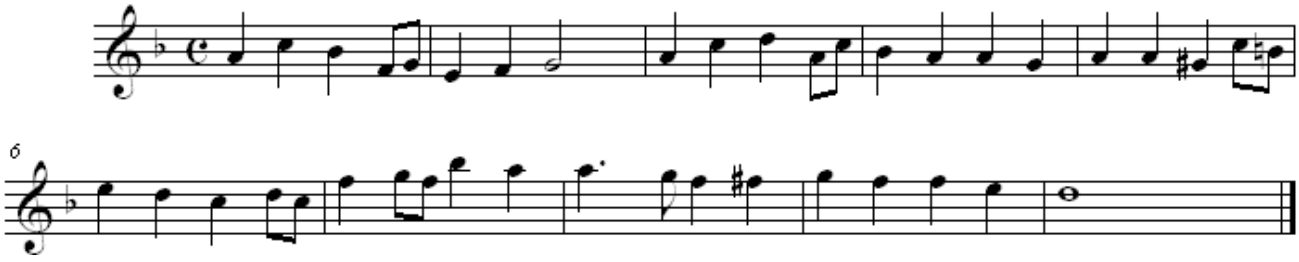

140.

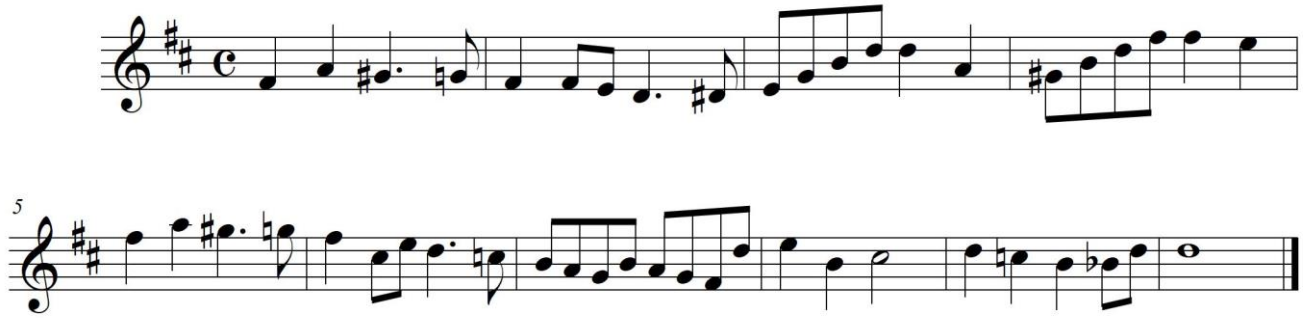

141.

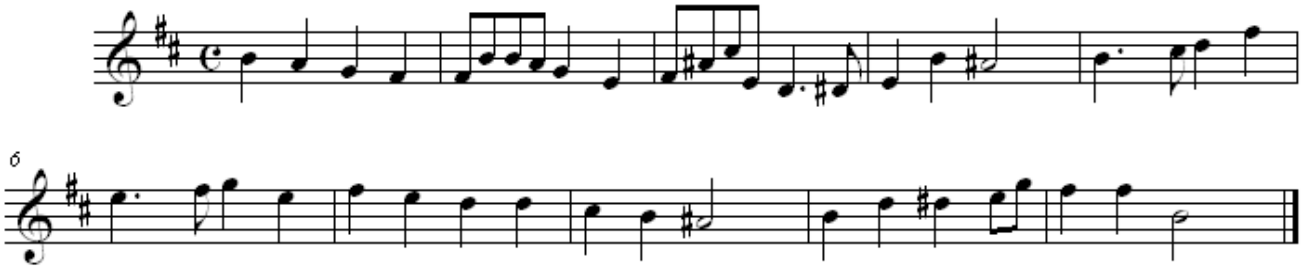

142.

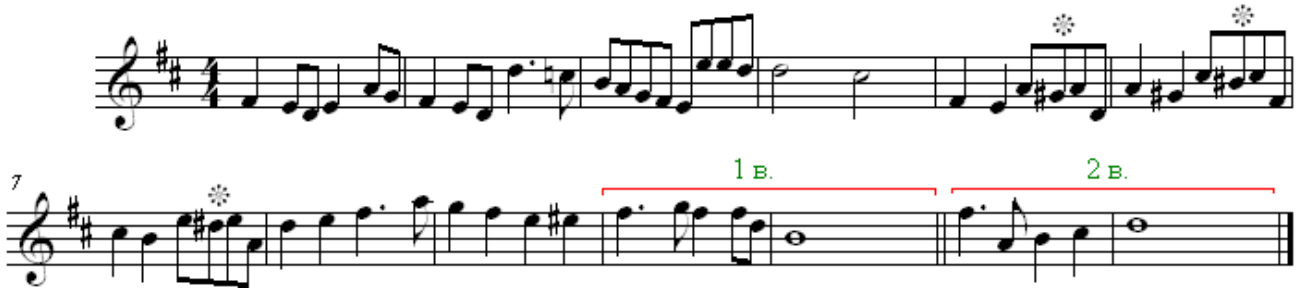

143.

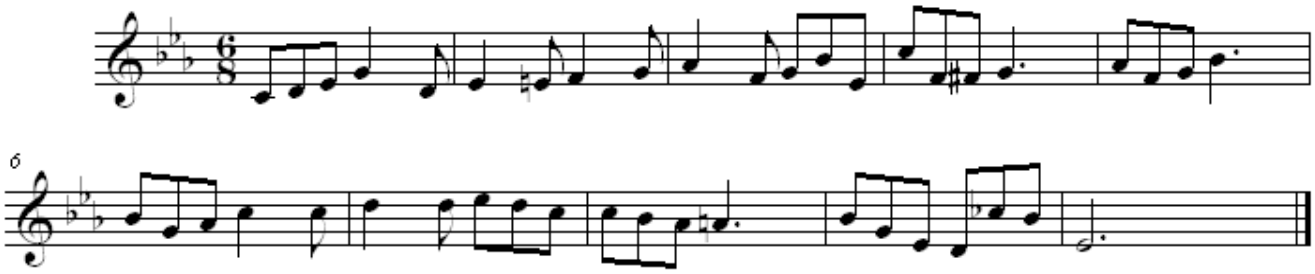

144.

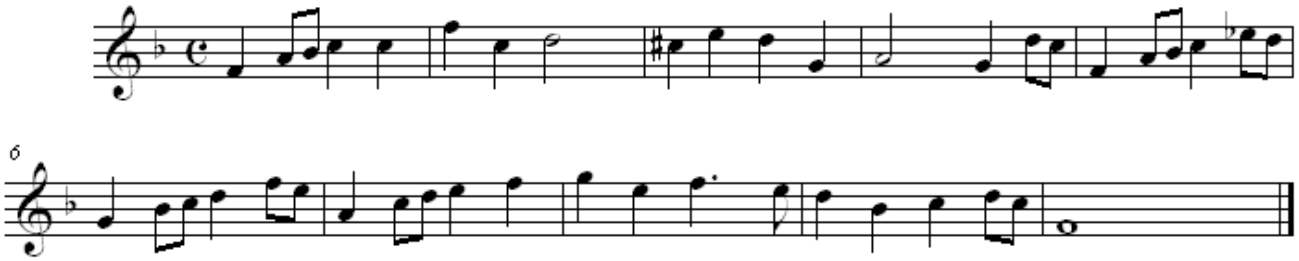

145.

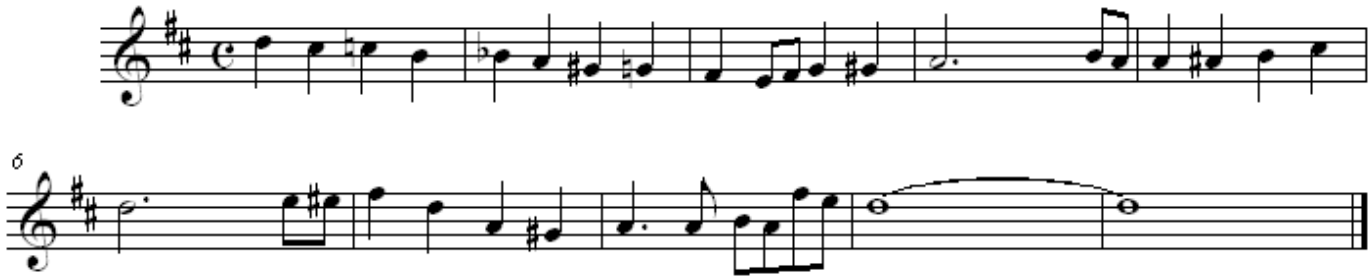

146.

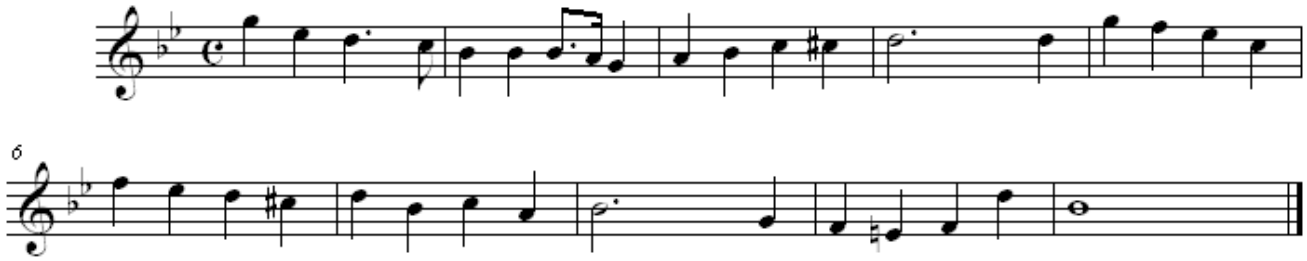

147.

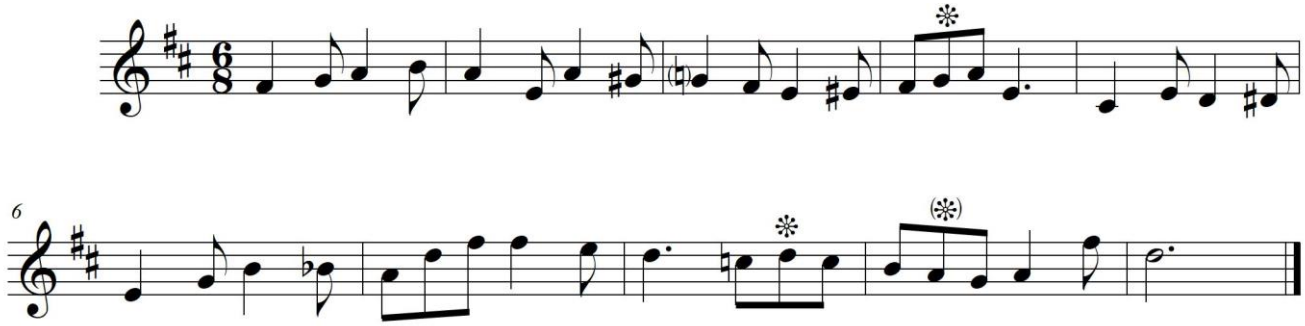

148.

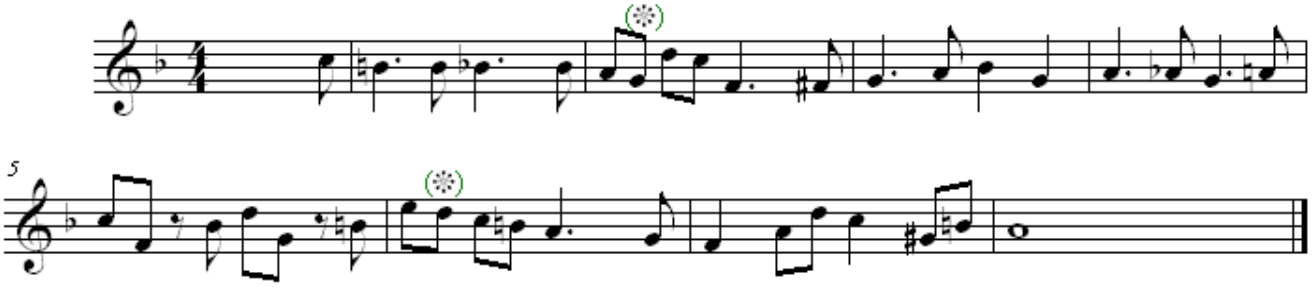

149.

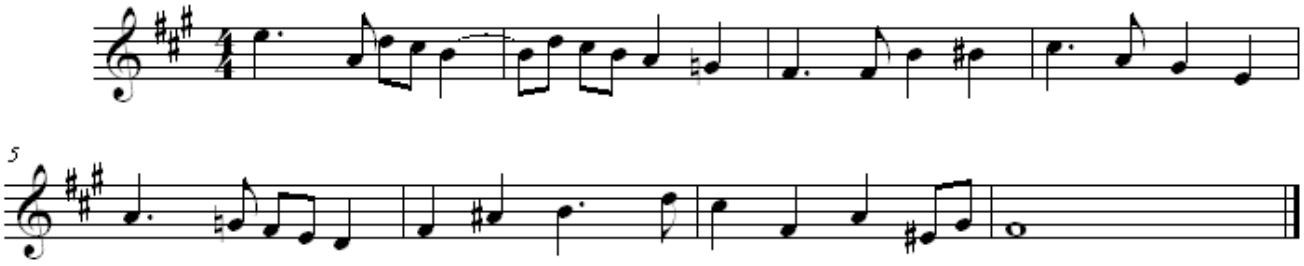

150.

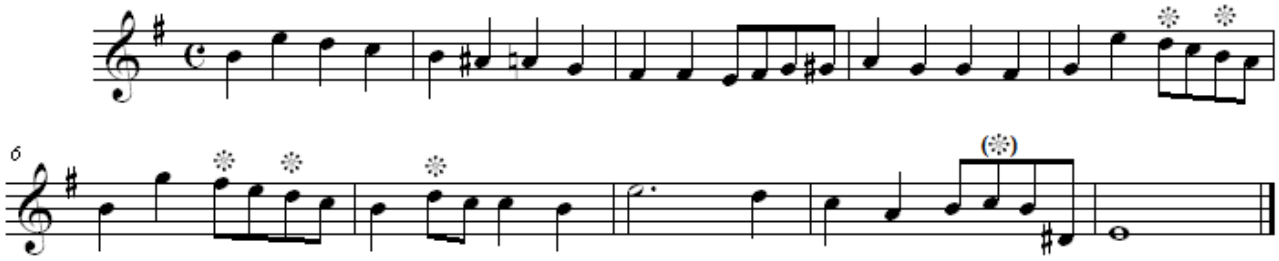

ЗМІСТ

1. Вступ……..с.3
2. Діатоніка. Тризвук VI ст. Перервана каденція (9 клас) …….. с. 5
3. Хроматика. Акорди DD. Альтерація DD (10 клас) …...…….. с. 12
4. Відхилення у тональності І ступеня споріднення. Хроматичні секвенції (11 клас – духовики, народники) ……..…. с. 22
5. Хроматичні секвенція. Відхилення та модуляції у тональності І ступеня споріднення (11 клас – піаністи, струнники) ……. с. 27